

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

Devendrachudal@gmail.com

वर्ष : ३१ / अंक : ३८ / २०७९ वैशाख ९ गते शुक्रबार / Apr 22, 2022 / कूल्य रु. १०/-

पृष्ठा त म्यागुताको धार्ना

काठमाडौं । सत्ता गठबन्धनले तालमेलको लागि बनाएको मतभावको मुख्य आधारलाई सहयोगी दलहरूले आफु अनुकूल व्याख्या गर्दा पद बाँडफाँडमा सक्स देखिएको छ । नेपाली काग्रेसले माओवादी केन्द्र र नेकपा समाजवादीले बढी मतभाव देखाएर पद मागेको आरोप काग्रेसले लगाइको छ भने माओवादी र एकीकृत समाजवादीले भने काग्रेस दूलो पार्टी भएको भन्दै आफुहरूलाई हेज खोजेको आरोप लगाएका छन् । २०७९ सालमा भएको स्थानीय तहको निर्वाचनमा प्राप्त मतको भार र पार्टीको पछिलो अवस्था शक्तिका आधारमा पद बाँडफाँड गर्न भन्दै गठबन्धनको केन्द्रीय संघर्षले चैत्र २९ गते जिल्लाहरूलाई निर्देशन पठाएको थिए । ६ महानगरपालिका र ११ वटा उपमहानगरपालिकामा केन्द्रवाटै तालमेल गर्ने निर्णय भएको र अन्य पालिकाहरूको हकमा नगरपालिका जिल्ला हुदै प्रदेशले गर्ने भनिएको थिए ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

हालीलाई www.abhiyanweekly.com.np मा पनि पढ्न सकिन्छ ।

फेरि हेलिकोप्टर काण्ड

काठमाडौं । डलर छैन भनेर धेरै सामान आयातमा सरकारले रोक लगायो । अर्थभावका कारणले चुनावलाई मितव्ययी बनाउने विषयमा सरकार छलफलमा जुटेको छ । सरकारी यातायातमा मितव्ययिता अपनाउने सर्कुलर नै गरियो । तर पार्टी अध्यक्षका माछेले भित्री सेटिङ मिलापिछि पार्टीबाट आएको आदेशको पालना गर्दै अर्थमन्त्री जनार्दन शर्माले ४ अर्बको हेलिकोप्टर किन्ने निर्णय गरिएछन् । सरकार देउवाको नेतृत्वमा छ कि प्रचण्डको ? सरकार गठबन्धनको हो कि नेकपा माओवादी केन्द्रको ?

यो हेलिकोप्टर काण्ड गर्भनर काण्डभन्दा पनि नैतिकहीन काण्ड हो । यतिमात्र होइन, रुसबाट खरिद

>>> बाँकी ८ पेजमा

अर्थमन्त्रीको गुणागर्दी

काठमाडौं । अर्थमन्त्री जनार्दन शर्माले गर्भनरलाई निलम्बनमा पारिदिए । अदालतले निर्णय उल्ट्याइदियो । यति भइसक्दा पनि अर्थमन्त्रीले राजीनामा दिएनन् । अर्थतन्त्र धरस्त भइसक्दा पनि अर्थतन्त्र नबुझेका हुल्लेबाज अर्थमन्त्री बोकेर शेरबहादुर देउवा सकार चलाइरहेका छन् । यस्ता अर्थमन्त्रीले राजीनामा दिनुपर्ने हो । नदिए प्रधानमन्त्रीले हटाइदिनुपर्ने हो । सत्ताबाट यति दूलो अपराध भइसकेको अदालतबाटे पुष्टि भइसकेपछि पनि सत्ता सचिवन चाहैदैन भने सत्ता अराजक तारिकाले अगाडि बढ्न चाहेको अर्थ लागिसकेको छ ।

नेकपा माओवादी र गठबन्धन सरकारमा नैतिक बन्धन भनेको कुन चारको नाम हो थाहै रहेन्छ ।

गर्भनरको पक्षमा सुशील पन्त, शम्भु थापा, राधेश्याम अधिकारी, हरिहर दाहालगायतले बहस गरेका थिए, सरकारको नियमलाई बदनीयतावूर्वक जिकीर गरेका थिए । यही जिकीरको जीत भयो । गर्भनरले भने-अदालतले न्याय दियो । ५ पल्ट प्रधानमन्त्री भइसकेका शेरबहादुर देउवा ७ पल्ट प्रधानमन्त्री हुँचु भनेर हिडेका छन् । तिनले के सिकेछन् खोई कुन्नि ?

तालमेलको बाटो अपनाउँदा कांग्रेस आमहत्याको बाटोतर्फ उम्मुख ;efklt b]pjfsf] :jfy{sf nflu tfnd]n

काठमाडौं । यहि वैशाख ३० गते ७ सय ५३ वटै स्थानीय तहमा एकै पटक निर्वाचन हुने पक्कापक्की भएको छ । पाँच दलीय सत्तागठबन्धनले ६ महानगरपालिका र ११ वटा उपमहानगरपालिका सहितका सबै स्थानीय तहमा भागवण्डा गर्ने निर्णय केन्द्रीय नेतृत्वले गरेपछि नेपाली काग्रेसमित्र व्यापक असन्तुष्टि देखिएको छ । काग्रेस सभापति एवं प्रधानमन्त्री समेत रहेका थेर बहादुर देउवाको इच्छा अनुरूप पाँच दलीय गठबन्धन बनेको भएपनि उक्त गठबन्धन बनाउने निर्णय देउवाको लागि नभएर नेपाली काग्रेसको लागि भने आत्मघाती सावित हुन सक्छ । काग्रेसको विधान अनुसार सभापतिमा दुई पटक भन्दा बढी उम्मेदवार बन्न नपाइने प्रावधान रहेकोले अब देउवा सभापतिका उम्मेदवार बन्न पाउने छैनन् । त्यही कारणले गर्दा उनले आउँदो मसिरमा हुने प्रदेशसभा र संघीय संसदको निर्वाचनमा समेत आहिलेको पाँच दलीय गठबन्धनलाई कायम राखेर फेरी प्रधानमन्त्री बन्ने मुख्य रणनीतिका साथ अधि बढेको छन् । माओवादी केन्द्र नेकपा एकीकृत समाजवादी र जनता समाजवादी गठबन्धन

गर्नु आवश्यक थिए । त्यही कारणले गर्दा उनीहरूले एकलाएकै निर्वाचनमा जान चाहेका थिएनन् त्यसैले उनीहरूले प्रधानमन्त्री बनाईदिने ललिपप देखाएर आफ्नो स्वार्थ पुरा गर्ने शक्ति आजन गर्ने र त्यसपछि सत्ताको मुख्य शक्ति हुने तिर ध्यान केन्द्रित गरेका छन् । सभापति देउवा र काग्रेसका नेता रामचन्द्र पौडेललाई पनि माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाल र माधव नेपालले आउँदो संसदीय निर्वाचनपछि पौडेललाई राष्ट्रपति बनाईदिने आश्वासन दिएका हुनाले पछिलो पटक देउवा र पौडेल एउटै दुँगामा बस्न तयार भएका हुन ।

पार्टीका नेताहरू पौडेल, कृष्ण प्रसाद सिटौला र प्रकाशमान सिंहलाई साथमा लिएर सभापति देउवाले पार्टीमित्र आफूले चाहेको जस्तो निर्णय गराउन सफल भएका भएपनि त्यो काग्रेसको लागि भने घाटक सावित हुन सक्छ । पार्टीका स्थानीय तहका नेता तथा कार्यकर्ताहरूले भावना विपरित गरिएका निर्णयहरू लाग्न गर्न भने देउवालाई फलमका चूरा चपाउनु सरह >>> बाँकी ८ पेजमा

अर्थमन्त्री नैतिकताको कठघरामा राजिनामा देउ

काठमाडौं । सर्वोच्च अदालतले अर्थमन्त्री जनार्दन शर्माको गैरकानुनी हस्तसेपलाई अस्तिकार गर्दै नेपाल राष्ट्र बैंकका गर्भनर महाप्रसाद अधिकारीलाई निलम्बन गर्ने मन्त्रिपरिषदको गत चैत्र २४ गतेको निर्णय कार्यान्वयन नगर्न आदेश दिएको छ । अदालतको आदेशपछि गर्भनर अधिकारी राष्ट्रबैंकमा फर्किएका छन् । अर्थमन्त्री शर्माले सहकार्य गर्न अयोग्य ठानेको गर्भनर नै अदालतको आदेशपछि राष्ट्र बैंकमा फर्किएपछि अब अर्थमन्त्री के गर्दछन भने प्रश्न उठिरहेको बेला विज्ञहरूले भने अर्थ मन्त्रीले राजिनामा दिनुपर्ने बताएका छन् । अर्थमन्त्रीले सम्पति शुद्धीकरण अनुसन्धान विभागमा छानविन भईरहेको र सर्वोच्च अदालतमा विचाराधिन रहेको विषयलाई वेवास्ता गर्दै अर्थमन्त्री शर्माले शकास्पद खातामा रहेको रकम खुल्ला गरिदिन

राष्ट्रबैंकलाई निर्देशन दिएका थिए । सो विषयका समाचार प्रकाशित भएपछि अर्थमन्त्रीले उत्तेजित ढूँगले उल्टो गर्भनर माथि नै जाँचबुझ गर्न समिति बनाएका थिए । त्यही विषयलाई लिएर गर्भनर अधिकारीले राष्ट्र बैंकको स्वायत्तमा हस्तसेप भएको भन्दै सर्वोच्च अदालतमा रिट निवेदन दिएका थिए ।

गर्भनर अधिकारीलाई पदमुक्त गर्न उद्देश्यले अर्थमन्त्री शर्माको प्रस्तावमा चैत्र २४ को मन्त्रिपरिषदको बैठकले सर्वोच्च अदालतका पूर्व न्यायाधिस त्रुप्रोत्तम भण्डारीको नेतृत्वमा जाँचबुझ समिति गठन गरेपछि गर्भनर अधिकारी स्वतः निलम्बनमा परेका थिए । निलम्बनमा परेपछि आपूर्माधि पूर्वागाही तरिकाले पदमुक्त गर्न लागिएको भन्दै अधिकारी वैशाख ५ गते >>> बाँकी ८ पेजमा

प्रभु उन्नती मुदती मेहेनतको कमाईमा थप उच्च ब्याजदर स्वदेशमै

prabhu bank

Remittance Fixed Deposit

मा उच्चतम् ब्याजदर

12.03%

साप्तिक ब्याजदर

दाहालको आश्वासनमा
पौडलको राष्ट्रपति बन्ने चाहाना
काठमाडौं । पाँच दलिय गठबन्धनले नेकपा एमालेलाई एकल्याउने अन्तिम प्रयास गरीरहेको बेल गठबन्धनलाई तालमेल गरेर स्थानीय तहको निर्वाचनमा पुनः उम्मेदवार बन्न चाहेको राजीनामा दिएनन् । अर्थमन्त्रीले राजीनामा दिएनन् । अर्थतन्त्र धरस्त भइसक्दा पनि अर्थतन्त्र नबुझेका हुल्लेबाज अर्थमन्त्री बोकेर शेरबहादुर देउवा सकार चलाइरहेका छन् । यस्ता अर्थमन्त्रीले राजीनामा दिनुपर्ने हो । नदिए प्रधानमन्त्रीले हटाइदिनुपर्ने हो । सत्ताबाट यति दूलो अपराध भइसकेको अदालतबाटे पुष्टि भइसकेपछि पनि सत्ता सचिवन चाहैदैन भने सत्ता अराजक तारिकाले अगाडि बढ्न चाहेको अर्थ लागिसकेको छ ।

सिन्धुपाल्योको हेलम्बु गाउँपालिकाको अध्यक्ष निमा ख्यालजेन शोपले संविधानले स्थानीय तह रिक्त रहने कल्पना नगरेको भन्दै राजिनामा दिनुपर्ने निर्वाचन आयोगको आचारसंहिता राजिनामा दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ ।

नेपाली काग्रेसका सभापति एवं प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा र पार्टीका नेता रामचन्द्र पौडेल जस्ती निर्वाचनमा जानुपर्ने पक्षमा रहेका छन् । एकल एकले नेकपा एमालेलाई विभागित गराएर माधव नेपालको नेतृत्वमा जानुपर्ने पक्षमा रहेका छन् । एकल एकले नेकपा एमालेलाई विभागित गराएर माधव नेपालको नेतृत्वमा जानुपर्ने

sZdL/dfk|];:jtGqtfSFhflur'gf}tLx{

गुरुड जी

१० डिसेम्बर, झळद्वड को ऐतिहासिक मिति कसलाई थाहा छैन? यो दिन थियो कि संयुक्त राष्ट्र संघले आपूनो पहिलो प्रमुख उपलब्धिहरू मध्ये एक अपनायो, जसलाई "मानव अधिकारको विश्वव्यापी घोषणा" (UDHR) भनिन्छ। सभाले घोषणा घोषणा गन्यो: "सबै मानिसहरू र सबै राष्ट्रहरूको लागि उपलब्धिको साफा मान्यो।

घोषणापत्रमा 'आन्दोलनको स्वतन्त्रता' समावेश गरिएको छ। स्वतन्त्रताका विभिन्न स्तरहरू छन्।

तर सायद स्वतन्त्रताको सबैभन्दा शुद्ध अभिव्यक्ति आन्दोलन हो। बर्लिन पर्खालको उदाहरण यही हो।

बर्लिन पर्खाल जर्मनीका शत्रुहरूलाई बाहिर राख्नको लागि रक्षात्मक अवरोध वा अवरोध थिएन, तर यो एक परिवरका आम नागरिकहरूलाई एकअर्काबाट टाढा राख्ने पर्खाल थियो।

सौभाग्य देखि, त्यो बर्लिन पर्खाल भक्तिएको छ। यो अब अवरिथित छैन। तर हामीसँग अर्कै धेरै बर्लिन पर्खालहरू छन् जसलाई जम्मु र कश्मीर राज्यमा युद्धविराम लाइन भनिन्छ जस्तै विभिन्न नामहरू छन्।

युरोपेली समुदायले आन्दोलनको स्वतन्त्रताको महत्व बुझेको छ र यो अत्यन्त महत्वपूर्ण अधिकारको ग्यारेन्टी गर्ने विधायी उपायहरू पारित गरेको छ। युरोपेलीहरू अब स्वतन्त्र स्पमा देश-देशमा जान्छन्। सुरक्षा जाँच पोइन्ट र सीमा गरस्ती गार्डहरू गए।

युरोपेलीहरूले बुझेका छन् कि आन्दोलनको स्वतन्त्रता सबै अर्थक स्वतन्त्राहरूको लागि आधारभूत हो। हाम्रो विश्वव्यापी गाँउ हो, जहाँ हामीले संयुक्त राष्ट्र संघको बडापत्र, विश्वव्यापी घोषणापत्र अनुसार पालना गर्नुपर्छ भन्ने

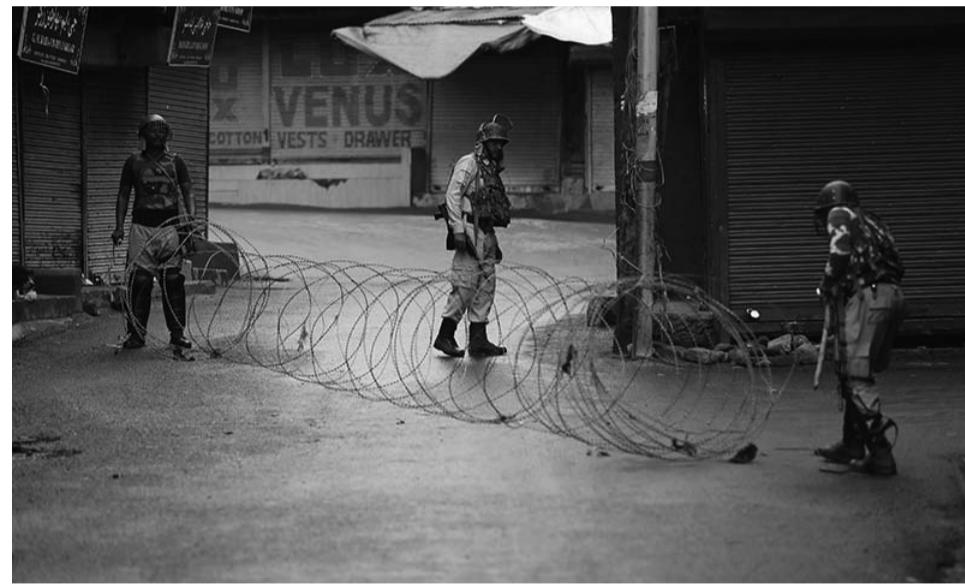
घोषणाहरूको वास्तविक महत्व बुझन कश्मीरको पीडाग्रस्त भूमिका मानिसहरू जस्ता मानिसहरूलाई गाँहो छ। मानव अधिकार र यसका सिद्धान्तहरू

तिनीहरूका लागि यी सिद्धान्तहरू, र यी नाराहरू कहिल्यै वास्तविक हुँदैनन। वास्तविकता अन्यथा हो किनभने मानिसहरूलाई उनीहरूको यातना दिनेहरू जस्तै गिराउतार गरिन्छ, कृपया र कानुनी रक्षाको लागि कुनै जपाय छैन। यस्तो अवस्थामा, संयुक्त राष्ट्र मौन पर्यवेक्षक बनेको छ, आपूनो इच्छा लागू गर्न ढिलाइ हुन्छ, विशेष गरी जब प्रभावित मानिसहरू

अधिकारको विश्वव्यापी घोषणा र नागरिक र राजनीतिक अनुबन्धको अन्तर्राष्ट्रिय अनुबन्धको धारा १२ (२)।

संयुक्त राष्ट्र संघ र यससँग सम्बद्ध संगठनहरूको यो अधिकार - आन्दोलनको स्वतन्त्रता - भारतीय प्रशासित कश्मीरमा दाव छ।

सन् १९४७ देखि यस भूमिका जनताले आन्तरिक र अन्तर्राष्ट्रिय आन्दोलनको अधिकार उपभोग गर्न सकेका छैनन्। बरू, उनीहरूले चार विस्थापन, निष्कासन, निर्वासन र फर्कन अस्वीकारको पीडा भोगेका छन्।

सम्य आँखाबाट अछुतो हुन्छन्।

म जम्मु र कश्मीरका जनतालाई संयुक्त राष्ट्र संघका सिद्धान्तहरूमा भरोसा राख्न कसरी भन्न सक्छु; म तिनीहरूलाई मानव अधिकारको विश्वव्यापी घोषणामा विश्वास गर्न कसरी सोधन सक्छु; र म कसरी उनीहरूलाई 'आन्दोलनको स्वतन्त्रता' को अधिकारमा विश्वास गराउन सक्छु, जब उनीहरूले संयुक्त राष्ट्र संघको इच्छा उल्लङ्घन गर्नेहरूलाई अर्थिक र राजनीतिक दबावमा नपरेको देखेका छन् जुन धारा १३ (२) ले तोकेको छ। मानव

सिरियादेखि अफगानिस्तानदेखि म्यानमारदेखि युक्रेनसम्म अन्तर्राष्ट्रिय संकटको छायाँमा परेका काशिमरी शरणार्थीहरूले विश्वले उनीहरूलाई विर्सेको बताउँछन्। र, जातातौ शरणार्थीहरू जस्तै, तिनीहरू भन्नन् कि तिनीहरूको सबैभन्दा खराब परीक्षणहरू मध्ये एक अनिश्चयता हो। भारत प्रशासित कश्मीरमा आन्दोलनको स्वतन्त्रताको अधिकारको हननको अशुभ ढाँचा भइरहेको छ।

आत्मनिर्णयको अधिकारको प्रयोगमा सशस्त्र द्वन्द्वको ऋणमा यी घटनाहरू

भइरहेकाले अन्तर्राष्ट्रिय छानबिन आवश्यक छ। भारतीय सेनाद्वारा आवागमनको स्वतन्त्रताको अधिकारको उल्लङ्घनलाई चौथो जेनेमा महासंघिको उल्लङ्घनका साथै अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार कानूनको मापदण्डको उल्लङ्घनको स्पमा चित्रण गर्न सकिन्छ।

डा नाजिर गिलानी, अध्यक्ष, व्यक्ति भन्नन्, "यहाँ दक्ष अप्रिल झळद्वड को संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषद्को प्रस्तावमा दिइएको कानुनी प्रवेश र निकास सहित यात्राको स्वतन्त्रताको विशेष ग्यारेन्टी छ। स्थानीय बासिन्दा र अन्य धेरैको यात्रा उपत्यका ठप भएको छ।

यतिसम्म कि उपत्यका प्रमण गर्न संयुक्त राष्ट्र मानवअधिकार उच्चायुक्तको कार्यालयका अधिकारीहरूले गरेको अनुरोधलाई भारतीय प्रशासनले अस्वीकार गरेको छ। यहाँ जम्मु र कश्मीरमा दुने आन्दोलनको स्वतन्त्रताको अधिकारको उल्लङ्घनका केही उदाहरणहरू छन्:

(१) जम्मु र कश्मीर एक राजनीतिक र धेरैलिक इकाई हो जुन कृत्रिम स्पमा युद्धविराम रेखाद्वारा विभाजित गरिएको छ जुन संयुक्त राष्ट्र संघको हस्तक्षेपको परिणामस्वरूप अस्तित्वमा आएको छ।

८. एक र सबैको आवागमन प्रतिबन्धित छ जब एक सम्पूर्ण इलाका अन्तर्गत राखिएको छ, जसलाई स्थानीय स्पमा कश्मीरमा कर्याकालाउन भनिन्छ। भारतीय सेनाले धेराबन्दी र खोजी अभियानका क्रममा सम्पूर्ण इलाकालाई धेरा हालेको छ।

कुनै क्षेत्रका पुरुष जनसत्यालाई कुनै खास ठाउँमा हिरासतमा राख्न, कहिले खुला ठाउँमा, कहिले शून्यभन्दा कम तापक्रममा, कहिले चर्को गर्मी, दिनभर खाना र पानीबिनाको वर्षा जुन रातको केही भागसम्म पनि हुन सक्छ।

घ. बारम्बार सडक अवरुद्ध जाँच र उत्पीडन, आपूनो कर्तव्य पूरा गर्न खोजे चिकित्सा र फायर फाइटिंग कर्मचारीहरू लगायत नागरिकहरूको अपमानले आपूने भूमिमा मानिसहरूको आवतजावतमा ठूलो बाधा पुऱ्याएको छ।

भारतीय सेनाले सवारीसाधनमाथि गोली हानेर यात्रामा रहेका मानिसको ज्यान जाने र धाइते बनाएका थुप्रै घटना भएका छन्।

द्व. भारतीय सेनाले ती संस्थाहरूलाई पनि नठोड्ने र नठोड्ने भएकाले अस्पतालहरूमा पनि आवतजावतमा प्रतिबन्ध लगाइएको छ।

३. पासपोर्टहरू छनौट स्पमा अस्वीकार गरिन्छ। कतिपय राजनीतिक नेतालाई भारतबाहिर उपचार गराउन वा अच्य देशमा जान पनि राहदानी दिइएको छैन। हामी संयुक्त राष्ट्र मानव अधिकार परिषद्लाई अन्तर्राष्ट्रिय संकल्प खड्डप/ठड लाई लागू गर्न आग्रह गर्दछौं जुन जुलाई दूर, झळद्वण मा पारित गरिएको थियो जसलाई उनीहरूको आवागमनको स्वतन्त्रताको अधिकारबाट वजित गरिएको छ, अन्यत्र शरण लिन बाध्य पारिएको छ, आपूनो देशबाट निर्वासित र निष्कासित, उदाहरणहरू, अमेरिकाका डा गुलाम नवी मिर, युनाइटेड किंगडमका नाजिर अहमद, भारतबाहिर आजकाल बसोबास गरिरहेका डी. मुबीन शाहलगायत अन्य धेरै छन्।

हामी संयुक्त राष्ट्र संघ र यसका सबै एजेन्सीहरूलाई यी मानिसहरूको अवस्थालाई कम गर्ने कुनै दिलाइ नगरी समन्वयात्मक प्रतिक्रिया प्रदान गर्न आहवान गर्दछौं। हामी मानवता र न्यायको नाममा मानवअधिकार सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसँचीय उच्चायुक्तलाई यी अत्याचारहरू रोक्न र कश्मीरका निर्दोष जनताको पीडा र पीडा सुन महत गर्न अपील गर्दछौं।

यदि हामीले यो कार्य पूरा गर्न असफल भयौ भने, हामी मानवअधिकार परिषद्को बडापत्रमा बाँच सकेछैनो जसलाई 'मानव जातिको पीडालाई अर्थ दिने' भनिएको छ।

Martyrs' Day Continue in the Indian Occupied Kashmir

prominent Kashmiris. When the meeting was concluded, a youth, Abdul Qadeer, pointing his finger to the Maharaja's palace, raised slogans "destroy its every brick." With the accusation of sedition, he was arrested forthwith. Abdul Qadir was to be tried in the court, but due to large public resentment, the court was shifted to Central Jail Srinagar. On July 12, 1931, in response to the shifting of court, intense public protests were held throughout the city. The next day, on July 13, 1931, thousands of people thronged the Central Jail Srinagar to witness the in-camera trial of Abdul Qadeer. As the time for obligatory prayer approached, a young Kashmiri stood for Azan. The Dogra Governor, Ray Zada Tariq Chand ordered soldiers to open fire at him. When he got martyred, another young man took his place and started Azan. He was also shot dead. In this way, 21 Kashmiris embraced martyrdom in their efforts to complete the Azan. The people carried the dead and paraded through the streets of Srinagar, chanting slogans against Dogra brutalities. A complete strike was observed in the city, which was followed by weeklong mourning. This incident shook the whole state and the traffic from Srinagar to Rawalpindi and Srinagar to Jammu came to halt from July 13 to 26, 1931. The 21 martyrs are buried in Martyrs' Graveyard at Khawaja Bazar, Srinagar.

Consequent to these

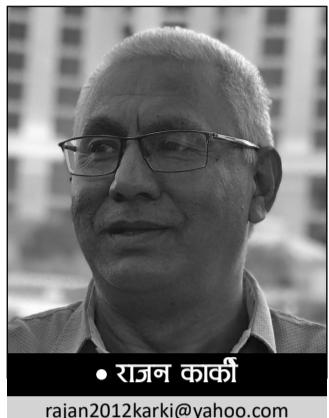
brutal killings, the Kashmiri leadership realized the need to form a political party, Muslim Conference (MC) with a view to waging a struggle for their freedom. Afterward, on July 19, 1947, MC passed a resolution to merge Kashmir with Pakistan, considering the geographical proximity—the majority of Muslim population (77%), language and cultural relations of Jammu and Kashmir. Since 1989, various forms of state terrorism have been part of a deliberate campaign by the Indian army and paramilitary forces against Muslim Kashmiris. It has been manifested in brutal tactics like crackdowns, curfews, illegal detentions, massacre, targeted killings, sieges, burning the houses, torture, disappearances, rape, breaking the legs, molestation of Muslim women and killing of persons through fake encounters.

When Indian fanatic Prime Minister Narendra Modi, the leader of the ruling party BJP, came to power, he accelerated anti-Kashmir moves. Since August 5, 2019 Modi's government ended the special status of the Jammu and Kashmir to turn Muslim majority into a minority in the Indian Occupied Kashmir (IOK). Implementing the August 5 announcement, the Indian central government issued a notorious map on October 31, 2019. In accordance with it, Jammu and Kashmir was bifurcated into two union territories—Jammu and

Kashmir and Ladakh. Besides, Indian other malevolent acts such as the introduction of new domicile law against the majority of Kashmiris, issuance of domicile certificates to 25000 non-Kashmiris and intermittent shelling inside Pakistani side of Kashmir in relation to the Line of Control (LoC)-which has killed hundreds of innocent villagers, indicate 'Modi's fascist India'. Thus, New Delhi completely ended any sort of dialogue with Islamabad to settle the Kashmir issue. Now, more than 11 months have passed. But, Indian extremist rulers continue lockdown in the IOK where Indian forces have broken all previous records of gross human rights abuses by martyring tens of thousands of the Kashmiris through brutal tactics.

Despite the deployment of 900,000 troops in the IOK and intensification of firing by the Indian forces in wake of shortage of foods, medicines for the patients and coronavirus pandemic, innocent Kashmiris are still violating the lockdown by protesting against Indian

ਲੋਕਮਾਨਿ ਮੇਲ, ਲੋਕਤਾਨਿਕ ਖੇਲ

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

नैतिक सीमामा बसेर चल्ने र
चलाउने व्यवस्था हो लोकतन्त्र ।
बिगत १५ वर्षदेखि नैतिकतामा पहिरो
गइरहेको छ र नैतिकहीन देखिनेहस्तको
हातमा लोकतन्त्र चलिरहेको छ ।
यसैले देश सकसमा छ । लोकमाथि
भेल, लोकतान्त्रिक खेल र पार्टीहस्तको
पेलमपेलमात्र बढेको छ । यसैले विधिमा
चल्ने व्यवस्थाप्रति जनआकर्षण घट्दै
गएको छ । आमनागारिक बरु पुरानै
व्यवस्था दिक भन्न थालिसकेका छन् ।

परिवर्तन भनेको राम्रोको लागि हो । परिवर्तन अग्रगमनका लागि हो । बढी सम्भव र शान्तिका लागि हो । समृद्धि र सुशासनका लागि हो । नेपालमा जे जस्तो परिवर्तन भयो, नयाँ नेपाल बनाउने नाममा भयो, सर्वहारा र सिमान्तकृतलाई अधिकार सम्पन्न बनाउन तथा समानताका नाममा भयो तर कुनै पनि एजेण्डा व्यवहारमा उतार्न सकिएन । जसले नेतृत्व लिए तिनले जिम्मेवारी बहन गर्न सकेनन् । परिवर्तनका बाहक जो थिए, शासक तिनै छन् । तिनलाई उच्चाले छर्न कुनै बाधा अड्चन छैन तर तिनले दियो बाल्न सकेनन् । मै खाउँ मै लाउँको नीति अङ्गाल्दा आमनागरिक

नेतृत्वसँग रुच्छ छ । रुच्छ नागरिक
बिद्रोह गर्न सक्दैन, यसकारण लोकमाथि
जालभेल चलिरहेको छ । शासन सत्तामा
यिनै भेलभाल, पेलपाल गर्नेहस्को
सेटिङ्ग चलिरहेको छ ।

सर्पले सर्पको खुद्दा देख्छ भनेहै एक
 नेताले अर्को नेताको कमजोरी बुझेको
 छ । यसकारण त बुढी गण्डकीमा ३
 पूर्वप्रधानमन्त्रीले ३-३ अर्व खाएका छन्
 भनेर अर्का पूर्वप्रधानमन्त्री डा.बाबुराम
 भट्टराईले सार्वजनिक रूपमा आरोप
 लगाइसकदा पनि कुनै छानबिन हुँदैन ।
 हरेक ठूला नेता हरेक साना ठूला
 भ्रष्टाचारमा मुछिएका छन्, न छानबिन
 हुन्छ, न कारवाही । सत्ता परिवर्तन हुन्छ
 र हरेक सत्ताले भ्रष्टाचारका मामिलालाई
 छोपछाप पारेर दबाउने गरेका छन् ।

यसरी लोकमाथि भेल, लोकतान्त्रिक
खेल, पार्टीहरूको पेलमपेल निरन्तर जारी
छ । बागमती ढलमती बनेर बगिरहेमैं
लोकतन्त्र चलिरहेको छ ।

लोकतन्त्र चालरहका छ ।
 नेताहरूको भेलका कारणले लोकतन्त्र
 फेल भयो । पद्धति, प्रणालीमात्र फेल
 भएको भए हुनुथियो, देश नै फेल
 अवस्थामा पुर्यो र पो कहाली लाग्न
 थालेको छ । देशलाई सम्झाल्ने, नेतृत्व
 दिने सक्षम नेतृत्व देखिएन । जुन पार्टी
 वा नेता सत्तामा पुग्छन्, उनीहरू आफ्
 नो स्वार्थ मात्र होर्झन । भनिन्छ सक्षम

ना स्पृष्ट नात्र हृष्ण । नाम-३, तदान
 नेतृत्वले नित्य अनुशासनको प्रयोग
 गर्नुपर्दछ, नियमलाई मात्र हेर्नु हुँदैन ।
 नियमको साथमा अनुशासनलाई सधै
 पालना गर्नुपर्छ । हाम्रो राजनीति,
 प्रशासन सदैव अनुशासन र नियमलाई
 स्वार्थमा प्रयोग गर्ने हतियार बनाइदिए ।
 जसका कारणले नेतृत्व भेली देखियो,
 लोकतन्त्र फेल भयो । संविधान कागजको
 खोस्टो बन्यो । अराजकता, निरन्तर
 अराजकताको सिकार बन्पर्याय मलुक ।

हाम्रो राजनीतिले पालना गर्न
नसकेको विषय भनेको सहनशीलता
र दूरदर्शिता हो । शासन प्रशासनको
अन्धकार यही हो । चेतना हुनुपर्न हो
अन्धकार प्रकाशतर्फ चल्दछ अन्धोपन

मृत्युतर्फ । नेपाली राजनीति अन्धकारमात्र होइन, अस्थोपनबाट पनि ग्रसित देखिन्छ । यसकारण त नेतृत्व होसमा छ चेतमा पनि छ तर घमण्डले चर छ ।

यतिबेल नेपालको राजनीति
चुनावतर्फ उन्मुख छ । चुनाव नियमित
प्रकृया हो लोकतन्त्रमा । तर नेतृत्वले
जहिले पनि चुनावलाई जीवन मरणको
सवाल बनाएका छन् । धोषणापत्र,
कार्यक्रमको खाका, दिन खोजेको
उपलब्धि भाषणमा सिमित राख्छन् ।
सुखद भ्रम फैलाउँछन् र सुख कहिले
पनि दिने प्रयास गर्दैनन् । यसकारण
त १५ वर्ष लोकतन्त्रलाई सुकेनास
लागेको छ । कहिल्यै हल्किन सकेन ।
लोकतन्त्रजस्तो विश्व खुश राख्नसक्ने
व्यवस्था पाएर पनि नेपालमा मर्खहस्तको

अङ्गाजस्ता बन्पुगेको छ ।
 स्थानीय चुनाव जति जति नजिकियो,
 सत्तारूढ र प्रतिपक्षीबीच पेच हानाहान
 बढ्दै गएको छ । सत्तारूढ गठबन्धनका
 ५ दलबीचको पिरले गठबन्धन भत्किएला
 र अस्तित्व संकटमा पर्ला भन्ने रहेको छ
 भने प्रतिपक्षी एमाले गठबन्धन भत्काउन
 सकिएन भने गठबन्धनले बढार्ला भन्ने
 चिन्ता रहेको देखिन्छ । शीर्ष नेतामा
 नेतृत्व असफल होला भन्ने हुटहुटी छ
 भने दोस्रो र तेस्रो तहका नेताहरू टिकट
 नापाइला भन्ने जक्कमपक्षमा छन् ।

सत्तारूढ दल आफ्ना नेताहरू
प्रतिपक्षीमा जालान् भन्ने समस्यामा छन्
भने प्रतिपक्षीलाई सत्तारूढका चुनाव
जिल्सक्ने खालका नेताहरूलाई आफ्नो
दलमा प्रवेश गराउन पाए हुनेथियो भन्ने
छ । यही उद्देश्यका लागि सत्तारूढ पाँचै
दल र प्रतिपक्षी एमाले हिमाल, पहाड,
तराई सबैतर दौडादौड गर्न थालेका
छन् । अर्थात, यसपल्टको स्थानीय
चुनावले प्रदेश र केन्द्रको चुनावको
परिदृश्य देखिनेछ भन्छन् निर्वाचन
विशेषज्ञहरू ।

अन्य साना दलहस्का आआफ्नै
समस्या छन् । राप्रापाजस्तो बैकल्पिक
शक्ति बन्छ भन्ने दलले समेत हलो

चिन्ह नपाए चुनाव बहिष्कार गरिन्छ
 भन्ने घोषणा गर्न पुग्यो । राप्रपा नेपाल,
 जसपा, मधेश लोकतान्त्रिक र अन्य सान
 दलहरूको छटपटी कुन कुन पार्टीसँग
 गठबन्धन गर्न पाए चुनाव जितिन्थ्यो भन्ने
 रहेको छ ।

यसैबीच नेकपा क्रान्तिकारी अर्थात्
वैद्य समूहले चुनाव बहिष्कार गर्ने घोषणा
गरिसकेको छ भने अन्य केही दलले नो
भोटको माँग गरिरहेका छन् । यसपल्ट
पनि नो भोट र राम्रो काम नगरेका
जनप्रतिनिधिलाई फिर्ता गर्नसक्ने अधिकार
मतदाताले नपाउने भएका छन् ।

चुनावको कडी गठबन्धन सरकार र
प्रमुख प्रतिपक्षी एमालेमा छ । उनीहरू
चुनावका लागि तानाबाना बुनेर चुनाव
जिले रणनीतिमा लागिसकेका छन् ।

गठबन्धनका दुई ठूला घटक भनिएका माओवादी केन्द्र र नेकपा सका अध्यक्षसद्वा प्रचण्ड र माधव नेपाल प्रधानमन्त्रीलाई मनाएर जसरी पनि गठबन्धनका साथ चुनावमा जान चाहन्छन् । नेपाल कांग्रेस भनेको शेरबहादुर देउवा र उनी नै प्रधानमन्त्रीसमेत रहेकाले उनको निर्णय नेपाली कांग्रेसमा निर्णायक हुने पवका छ । गगन थापाहरु एकलै चुनावमा जाने भनेर चिच्चाउँदैमा कहीं हुनेवाला छैन । घरदैलो कार्यक्रममा गठबन्धन कहाँ कहाँ गर्ने भनेर सुभाव पनि संकलन भइरहेकाले त्यसपछि कांग्रेसले गठबन्धनका साथ चुनावमा जाने निर्णय गर्नेछ ।

त्यसो त कांग्रेसलाई पनि एमसिसीका
कारणले एमालेले स्वीप गरेर चुनाव
जिल्ला भन्ने भय छ । प्रचण्ड र
माधवलाई त अस्तित्वकै संकट परेको
देखिन्छ । यसकारण गठबन्धनका साथ
एमालेको आमने सामने टक्करपर्ने
निश्चित छ ।

चुनाव लाग्यो, देश चुनावमय बन्दै
गएको छ । अर्थमन्त्रालयले बजेट दिए
वा नदिए पनि चुनाव हुन्छ । सत्तारुढ
गठबन्धन 'जसरी पनि' एमालेलाई पछार्ने
मनस्थितिमा पगेका छन् ।

तर, देश र जनतालाई सोच्ने
कोही छैनन् । एमसिसी पारित भएपछि
चीनका विदेशमन्त्री चैत्र १२ गते
नेपाल भ्रमणमा आउने छन् । उनले
बीआरआईको प्रश्नमात्र उठाउने छैनन्,
एमसिसी पारित गरेपनि नेपाल किन
आइपिएसजस्तो अमेरिकी सैनिक
रणनीतिमा प्रवेश गरेको ? भन्ने प्रश्नको
जवाफ पनि खोज्नेछ । त्यसो त ग्लोबल
टाइम्समा राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले
हालै एक अन्तर्वार्ता दिएर नेपाली भूमि
चीनविरुद्ध प्रयोग हुन नदिने प्रतिवद्धता
जनाएकी छिन् । नेपालको कथनी र
करनीमा भिन्नता बढेपछि चीन नेपाली
नेताहस्यति सशंकित भएकै कारण
चीनका विदेशमन्त्री नेपाल भ्रमणमा आउन
लागेका हुन ।

नेपालको भण्डै १४ सय
 चीनले नेपालको भण्डै १४ सय
 किलोमिटर लामो सीमामा आफ्नो
 सैनिक उपस्थिति बढाएको खबर छ ।
 नेपालसँगको सीमामा सैनिक सिल
 बढाउनु भनेको नेपालप्रतिको विश्वासको
 भर चीनले नगरेकै हो । लामो समयदेखि
 चीनले नेपालसँग जोडिएका नाकामा
 कडीकडाउ गर्दै आएको छ । नेपाल
 चीनबीचका व्यापारमा कटौति गरेको छ ।
 चीनले केही कर्तनर सेवा रसुवानाकाबाट
 खोल्ने भने पनि तातोपानी नाका अर्थात
 मित्रेरी पुलको मित्रेरी साइनो भूकम्पपछि
 साँघिरएको छ ।

पञ्चशील र असंलग्न परराष्ट्रनीतिमा
नेपाल चुकौदै जानुले नेपालको कूटनीतिक
क्षमतामा हास आएको पकौ हो ।
स्थानीय र त्यसपछि प्रदेश तथा संघीय
चुनावका बेलामा राजनीतिक तिक्तता
बढ्ने र नेपालको कूटनीतिमा ध्यान कम
जाने भएकाले नेपालको विश्व व्यक्तित्व
अरु चाउरिनेछ ।

देश र जनताप्रति संवेदनशील हुनुपर्ने
स्थायी सरकारको रूपमा रहेको प्रशासन,
नागरिक समाज, बुद्धिजीवी, प्रेसले
राजनीतिकरण भइदिवा नेपालको अस्तित्व
जोखिममा पर्दैगएको छ । यसतिर ध्यान
दिने कसले ?

पद्थयौ हामी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यौ जर्याउ त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मररे पनि जस्ले समिक्षयो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुमन्दा
बहादुर भरर रकै पटक मर्न सकाँ।

अभियान

साप्ताहिक

ਸਮਾਫ਼ਕੀਯ

नीतिविहिन राजनीति हरायो नीति

यहि वैशाख ३० गते स्थानीय तहको दोसो पटक निर्वाचन हुँदैछ । मुलुकमा स्थापना भएका ७ सय ५३ वटै स्थानीय तहमा एकै दिन निर्वाचन सम्पन्न हुने भएपछि मुख्य दलहरूले नीतिविहिनको राजनीति गर्ने प्रयास गरेको छन् । अहिले सत्ता गठबन्धनमा रहेका पाँच दल नेपाली कांग्रेस, माओवादी केन्द्र, नेकपा एकीकृत समाजवादी, जनता समाजवादी र राष्ट्रिय जनमोर्चा मध्येका कसैको पनि कसैसँग सिद्धान्त र विचारले मेल खाइनै । नेपाली कांग्रेस मुलुककै पुरानो पार्टी भएको भएपनि उसले आफ्नो पार्टीको सिद्धान्त र विचारसँग मेल नखाने दलहरूसँग सत्ता गठबन्धन गरेको छ । निर्वाचनमा तालमेलम गर्नु कुनै नीति र राजनीति सिद्धान्तले काम गरेको छैन । निर्वाचनमा हारेको खण्डमा सत्तामा जान पाइँदैन त्यसैले जसरी जोसँग गठबन्धन गरेरै भएपनि सत्तामा रहिरुपर्दछ भन्ने सिद्धान्तले गर्दा गठबन्धन गरिएको छ । कांग्रेस, माओवादी केन्द्र, नेकपा एकीकृत समाजवादी, जनता समाजवादी र राष्ट्रिय जनमोर्चाका अलग अलग नीति र सिद्धान्त रहेका छन् तर उनीहरूले गठबन्धन गरेका छन् । उनीहरूलाई निर्वाचनमा हारिन्छ कि भन्ने डरले सताएको छ । त्यही कारणले उनीहरूले आ आफ्नो पार्टीहरूको नीति र सिद्धान्तलाई थाती राखेर गठबन्धन गरेका छन् ।

प्रमुख राजनीतिक दलहरूले आ आफ्नो नीति र सिद्धान्तका आधारमा निर्वाचनमा जितेर मुलुक सञ्चालन गर्ने उनीहरूको नीति नै छैन । नीति र सिद्धान्तका कुरा हुन्थयो भने कांग्रेस र कम्युनिष्टहरूबीचमा कसरी गठबन्धन हुन सक्थयो त्यसैले उनीहरू सत्ता स्वार्थका लागि मात्र मिलेका हुन् । कांग्रेसले खुल्ला लोकतान्त्रिक व्यवस्थालाई स्वीकार गरेको छ भने कम्युनिष्टहरू समाजवादी सिद्धान्तको नीति अपनाउँछन् । सत्ता स्वार्थले दुई धुरीय सिद्धान्त बोकेका दललाई गठबन्धनमा बाढ्ने उनीहरूले प्रयास गरिरहेका छन् । १० वर्ष अन्दोलनका बेला शेरबहादुर देउवा प्रधानमन्त्री रहेका थिए भने पृष्ठकमल दाहाल अन्दोलनको नेतृत्वकर्ता रहेका थिए । उनीहरू दुवै एक अर्काको दुश्मन रहेका थिए । माओवादी अन्दोलन विरुद्ध सेना प्रयोग गर्दां देउवा नै प्रधानमन्त्री रहेका थिए । जुनबेला माओवादीले २०५८ मंसिर ८ गते दाढको घोराहीको सेनाको व्यारेकमा आक्रमण गरेको थियो । त्यसपछि मुलुकमा लगाइएको संकटकालमा देउवाले २०५९ वैशाख १० मा दाहाल लगायत माओवादीका ५० नेतामाथि टाउकोमा मूल्य तोकेका थिए । माओवादीले कैलालीमा एम्बुस थापेर २०६० भाद्रमा देउवामाथि आक्रमण गरेको थियो ।

तर अहिले तिनै टाउकाको मूल्य तोकन र तोकिमागने व्यक्तिहरू एउटै भएका छन् । प्रधानमन्त्री देउवाले त अहिलेको गठबन्धनलाई कुनै हालतमा पनि छोड्न नहुने भन्दै गठबन्धनमा रहेका माओवादी केन्द्र र आफैले पार्टी अध्यक्ष बनाईदिएका नेकपा एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष माधव नेपालका जायज नाजायज सबै माग पूरा गरिदिवै आएका छन् । माधव नेपाललाई पार्टी विभाजन गर्न सहज हुने गरी अध्यादेश न्याएर निर्वचन ऐन तै संशोधन गरिदिएको हुनाले मात्र माधव नेपाल पार्टी अध्यक्ष बन्न पाएका हुन् । तन्त्रालित अवस्थामा नेकपा एमालेले माधव नेपाल सहितका १४ सांसदलाई पार्टीबाट कारबाही गरी निष्कासन गरेको र संसदलाई रित्त रहेको सूचना प्रकाशित गर्न संसद सचिवालयलाई पत्र पठाएको भएपनि सभामुख अनिन प्रसाद सापकोटले एमालेले पठाएको पत्र रद्दीको टोकरीमा फालिदिएका थिए । त्यस विषयमा सर्वाच्च अदालतमा मुद्दा विचाराधिन अवस्थामा रहेको छ । पटक पटक पेशी चढादा पनि मुद्दाको टुङ्गो लाग्न नसकेको हुनाले गर्दा मात्र माधव नेपाल पार्टी अध्यक्ष रहेका छन् ।

नेपालका कम्युनिष्ट पार्टीहरू विभाजित अवस्थामा रहेका बेला कांग्रेसले एकत्रै निर्वाचनमा गएको भएपनि उसले आफ्नो पक्षमा राम्रो परिणाम ल्याउन सक्ने अवस्था थियो । तर पार्टी सभापति समेत रहेका प्रधानमन्त्री देउवालाई त्यो विश्वास भएन उनलाई कम्युनिष्टहरू फेरी एकै ठाउँमा आउन सक्ने आशंका भएकाले गर्दा नै उनले माधव नेपाललाई आफ्नो पक्षमा पार्टी अध्यक्ष बनाईदिएका हुन् । त्यही कारण अहिले देउवाले आफ्नो पार्टीले हारेपनि माओवादी केन्द्र र माधव नेपालको पार्टीले जित्नुपर्दछ भनिरहेका छन् । पुष्टकमल दाहाल र माधव नेपालले देउवालाई अर्को सञ्जीवन बुटी दिएका छन् । २०७९ मसिरमा सम्पन्न हुने प्रदेशसभा र संघीय संसदको निर्वाचनपछि पनि देउवालाई नै प्रधानमन्त्री बनाई दिने र लामो समयसम्म देउवाको विपक्षमा रहेका कांग्रेसका नेता रामचन्द्र पौडेललाई आउँदो फागुन २९ गतेपछि राष्ट्रपति बनाईदिने आशासनले गर्दा देउवा पौडेल एक भएका छन् । नेपाली कांग्रेसले आफ्नो पार्टीको नीति र सिद्धान्तलाई दाहाल र नेपालको पाजमा उपहार स्वरूप चढाएको छ । आफ्ना पार्टीका कार्यकर्त्ताहरूको भावना विपरित देउवा पौडेलले आ आफ्नो स्वार्थनुसार पार्टी सञ्चालन गर्दै आएका हुनाले अब सच्च कांग्रेसजनहरू नेपाली कांग्रेसमा बस्न कर्ने हालतमा पनि उचित हन सक्दैन ।

सैद्धान्तिक गत्तव्य विनाको तालमेल सत्ता प्राप्तिका लागि मात्र केन्द्रीय हुन्छ । अहिलैकै तालमेल पनि त्यही सत्ता प्राप्तिका लागि भएको हो । विचार र सिद्धान्त नमिल्ने दलहरूसँग गरिएको तालमेलले गर्दा जनतामा एक प्रकारको आकोश उत्पन्न भएको छ भने सम्बन्धित पार्टीहरूका कार्यकर्ताहरू समेत निराश भएका छन् । मुलुकभित्र रहेका राजनीतिक दलहरूका आ आफ्नो नीति र सिद्धान्त हुने भएपनि त्यस्ता सिद्धान्त र नीति विचारलाई बन्धकमा राख्वेर गरिने गठबन्धनले केही सयम त राहत देला तर त्यो टिकाऊ र भरपर्दो हुन सक्दैन । त्यसैले यस्ता गठबन्धन हानिकारक रहेको हामीले ठाणेका छौं । त्यसैले हामी भन्दछौं नीति विहिनले राजनीति हरायो नीति खोई भन्नेर ।

• देवेन्द्र चुडाल
endrachudal@gmail.com

स्थानीय तहको निर्वाचन नजिकिएसँगै सत्ता गठबन्धनमा रहेका पाँच दलीय गठबन्धनले ढाक्रे राजनीति सुरु गरेका छन् । हरेक पार्टीका आ आफ्नै नीति, सिद्धान्त रहेका भएपनि आ आफ्ना पार्टीको नीति, सिद्धान्त र विधानलाई रद्दीको टोकरीमा फालेर उनीहरू अधि बढ्ने प्रयासमा सक्रिय भएका छन् । त्यसको एउटै कारण हो निर्वाचनमा पराजित हुने डर । हरेक पार्टीका शिर्ष नेताहरू गठबन्धनविना निर्वाचन जिल्ल नसकिने भन्दै तालमेल गरेमात्र निर्वाचनमा जाने राणनीतिमा लागेका छन् । स्थानीय तहको निर्वाचनको प्रभाव प्रदेशसभा र संघीय संसदको निर्वाचनमा समेत पर्न भएकाले गर्दा उनीहरूले स्थानीय तहको निर्वाचनलाई जिवन मरणको रूपमा लिन थालेका भएपनि जनताले भने गठबन्धनलाई खासै रुचाएको देखिएको छैन । पाँच दलीय गठबन्धनको एउटै ध्यान हो जसरी भएपनि अहिलेको प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेकपा एमालेलाई पराजित गर्ने । त्यही कारणले गर्दा उनीहरू एकलाएकले निर्वाचनमा जान चाहिरहेका छैनन । त्यसैले पाँच दलीय गठबन्धनले अप्राकृतिक गठबन्धन गरेको छ । कांग्रेसले कम्युनिष्टहस्तैँग गठबन्धन गर्नु भनेको कांग्रेस विनासको बाटोमा अधि बढ्नु नै हो । कांग्रेसले आफ्नो जन्मकाल देखि नै लोकतान्त्रिक समाजवादीलाई स्वीकार गरेको भएपनि पछिल्लो समयमा उसले सत्ताकै लागि जोसुकै सँग पनि हात मिलाएको मात्र छैन, आफ्नै नेता तथा कार्यकर्ताहस्तको भावना विपरित कम्युनिष्टहस्तैँग गला जोडेको छ ।

निर्वाचन जिल्हेका लागि गठबन्धन गरिएको
छ । पाँच दलीय गठबन्धनमा कांग्रेस, माओवादी
केन्द्र, नेकपा समाजवादी, जनता समाजवादी
र राष्ट्रिय जनमोर्चा सहभागि भएका छन् ।
यी पाँच दलीय गठबन्धनमा रहेका दलहरूको
विधान र सिद्धान्त नै फरक रहेको छ ।
जनता समाजवादी पार्टी आफूलाई मधेश
अर्थात प्रदेश नं. २ को मासिया ठान्डछन् भने
राष्ट्रिय जनमोर्चा आफूलाई संघीयता विरोधी
भन्दै आएको भएपनि पछिल्लो समयमा उसले
संघीयताका पक्षधरहरू कांग्रेस, माओवादी र
एकीकृत समाजवादीसँग गठबन्धन गरेको हुनाले
राष्ट्रिय जनमोर्चाको नीति र सिद्धान्त पनि
समाप्त भएको छ । अर्थात राष्ट्रिय जनमोर्चा
समेत सत्ताको लोभमा फसेको छ । निर्वाचन
जिल्लु मात्र सफलता होइन । आफ्नो पार्टीको

नीति र सिद्धान्तलाई तिलाऊजली दिएर निर्वाचन जितिएपनि त्यस्तो पार्टीले आफ्नो सिद्धान्त र नीतिलाई लागु गर्न सक्ने सम्भावना नै रहेँदैन । राष्ट्रिय जनमोर्चाले कांग्रेस जस्तो परम्परावादी पार्टीसँग गठबन्धन गर्नु भनेको गोरु व्याउनु नै हो । त्यसैले यो अप्राकृतिक गठबन्धन नै हो । सत्ता गठबन्धनमा रहेका दलहरू मध्येको नेपाली कांग्रेसको मात्र मुलुकभरमै राष्ट्रो प्रभाव रहेको अवस्थामा कांग्रेस नेतृत्वले गठबन्धन गरेर मात्र निर्वाचन जिल सकिने आंकलन गर्नु कांग्रेसको लागि आत्महत्या गरे सरह हो । स्थानीय तहको निर्वाचन नजिकिएसँगै मुलुकभरकै कांग्रेसका स्थानीय नेता तथा कार्यकर्ताहरूले एकलै निर्वाचनमा जानुपर्ने भन्दै केन्द्रीय नेतृत्वलाई दबाब दिर्झरहेका भएपनि नेतृत्वले भने सत्ताको लोभमा परेर गठबन्धन विरोधी आफ्ना पार्टीका नेता तथा कार्यकर्ताहरूलाई पार्टीको साधारण सदस्यबाटै हटाउने धम्की दिन थालेका हुनाले

कांग्रेसका असली र इमान्दरार कार्यकर्ताहरू आक्रोशित भएका छन् । कांग्रेसले एकलै निर्वाचन जित्न सक्ने महानगर र उपमहानगरपालिकाहरू पनि गठबन्धनमा रहेका अन्य दलहरूलाई छोड्नुपर्न अवस्था नेतृत्वले सिर्जना गरिदिएको छ । चितवनको भरतपुर महानगरपालिकामा रहेका कांग्रेसका कार्यकर्ताहरूले २०७४ मा भएको स्थानीय तहको निर्वाचनमा समेत आफ्नो पार्टीको निर्वाचन विन्ध्मा मत हाल्न पाएनन् भने अहिले पनि नपाउने प्रायः निश्चित जस्तै भएको छ । स्थानीय तहका नेताहरूले अर्को पार्टीका उम्बेदवारलाई मत हाल भनेर आफ्ना कार्यकर्ताहरूलाई कसरी भन्न सक्छन ?

कार्यकर्ताहस्ताई कसरा भन्न सक्छन् ?
कांग्रेसको नेतृत्वले सत्ता लोभमा परेर
विसौं वर्षदेखि कांग्रेसको राजनीति गर्दै आएका
स्थानीय तहका नेता तथा कार्यकर्ताहस्ताई
ढाक्रे बनाएको छ । नेतृत्वले व्यक्तिगत

जनाएकोमा गठबन्धनमा रहेका सत्ता गठबन्धनले त्यसको विरोध गरेका थिए । तर अब पाँच दलीय गठबन्धनले समेत एमाले र राप्रपा नेपालले गरेको निर्णयलाई नै पछाड्याउने भएका छन् । नेकपा एमालेको जित सुनिश्चित भएकाले गर्दा पाँच दलीय गठबन्धनमा रहेका दलहरूले भागवण्डामा जुन जुन पालिकाहस्ता जस जसले नेतृत्व पाउँछन् त्यसैको निर्वाचन चिन्हमा निर्वाचनमा जाने निर्णय गर्ने भएका छन् ।

उदाहरणका लागि काठमाडौ महानगर पालिकाको मेरय पदमा कांग्रेसले उम्मेदवारी पाएको खण्डमा उपमेरय सहित वडाध्यक्ष र वडा सदस्यहरू माओवादी केन्द्र, एकीकृत समाजवादी, जनता समाजवादी र राजमोका उम्मेदवारहरूले पनि कांग्रेसको रुख चिन्हबाटै निर्वाचन लड्ने भएकाले गर्दा यसलाई ढाक्रे राजनीति भनिएको हो । यसरी एउटै निर्वाचन चिन्हमा निर्वाचनमा जानु भन्दा पाँच दलीय गठबन्धनमा रहेका पाँच दल एकीकरण गरेर जनताकहॉं गए भैमाल्यो नि ? किन जनतालाई ढाँटिरहने । पाँच दलीय गठबन्धनमा रहेका पाँच दल एकलाएकले निर्वाचनमा जान नसक्ने भए किन पाँच दलीय गठबन्धन भनेर दुनियालाई हसाइरहने ?

कुनै बेला टाउकाको मूल्य तोक्ने र तोकि
माग्ने व्यक्तिहरू एकै ठाउँमा उभिएका हुनाले
उनीहरूलाई पार्टी एकीकरण गर्न किन अप्दयारो
? माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल
र एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष माधव नेपाल
सत्ता बाहिर रहन नसक्ने व्यक्ति भएकाले पार्टी
एकीकरण गरेर उनीहरू कांग्रेसको सम्मानार्थ
सभापति भएको खण्डमा उनीहरूको हित हुनेछ ।
कांग्रेसलाई पनि त्यतिबेला दुनियाँलाई देखाउने
बाटो खुल्नेछ हामीले कम्युनिष्ट पार्टीहरूलाई
पनि कांग्रेसमा विलय गरायौ भनेर । यो सुवर्ण
अवसर कांग्रेस, माओवादी केन्द्र र एकीकृत
समाजवादीले किन गुमाउने त ? अहिले
जनताले उठाउँदै आएको प्रश्न यही हो ।
नेपाली कांग्रेसका सभापति एवं प्रधानमन्त्री
शेर बहादुर देउवाकै कृपाबाट माधव नेपालले
नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टी निर्माण गरेका
हुन् । नेकपा एमालेलाई विभाजित गराउनैका
लागि सख्या गनेर देउवाले राजनीतिक दल
विभाजन सम्बन्धि अध्यादेश ल्याएका थिए ।
त्यही अध्यादेश अनुसार माधव नेपालको पार्टी
निर्माण भएको हो । माधव नेपालको पार्टीलाई
निर्वाचन आयोगले मान्यता दिएपछि देउवाले
राजनीतिक दल विभाजन सम्बन्धि अध्यादेश
फिर्ता लिएका थिए । यसरी सरकार प्रमुखले नै
राजनीतिक दल विभाजन गराई दिएको हुनाले
देउवाको गुण तिर्न माधव नेपालले किन आफ्नो
पार्टीलाई नेपाली कांग्रेससँग एकीकरण नगर्न त ?
सानो पार्टीमा बस्नु भन्दा नेपालकै सबैबन्दा
पुरानो र तुलो पार्टीमा आफ्नो पार्टी एकीकरण
गराएर दाङ्गाल नेपाल तलो पार्टीका ठला नेता

आफ्नो घरमा आगो लगाएर छिमेकीको घरमा शरण माग्न जाँदा घर नै उपहारमा पाइन्छ भने त्यो सुवर्ण अवसर दाहाल-नेपालले कुनै सर्तमा पनि गुमाउनु उपयुक्त हुन सक्दैन । दाहालले बेला बेलामा भन्ने गरेका छन् आफूलाई पुरानो पार्टी भत्काएर नयाँ पार्टी बनाउन मज्जा लाग्छ भनेर । त्यही हुनाले पनि उनले पार्टी एकीकरण गरेर काग्रेसको नेता बने त्यो नै उनको हितमा हुनेछ । यदि त्यो होइन भने किन आ आफ्नो पार्टीको निर्वाचन चिन्ह लिएर जनताकहाँ जान नसक्ने त ? त्यही कारणले गर्दा पार्टी एकीकरण गर्नु नै सबैभन्दा राम्रो विकल्प हो भन्ने मैले ठानेको छु । सौताका रिसले पोइको काखमा... फेर्ने भनेको यही हो । नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपी ओली माथिको रिस फेर्ने एउटै निर्वाचन चिन्हमा निर्वाचनमा जाने पाँच दलीय गठबन्धनको निर्णयलाई जनताले किमार्थ स्वीकार गर्न सक्दैनन् । पाँच दलीय गठबन्धनमा रहेका पाँच दलका नेता तथा कार्यकर्ताहरूले आ आफ्नो पार्टीको नेतृत्वलाई सही ठाउँमा ल्याउन र ढाक्रे राजनीतिबाट मुलुकलाई बचाउन आउँदो निर्वाचनमा विवेक पुऱ्याएर मात्र मतदान गर्न उर्पयुक्त हुनेछ । यदि तपाईंहरू ढाक्रे राजनीतिबाट सजग हुनुहुन्छ भने ।

यो वर्ष, त्यो वर्ष

किशोर नेपाल

वि. सं. ०७८ अब सदाका लागि नेपालीको सम्फनाको खाल्डेमा स्थानान्तरित भयो । नयाँ वर्ष ०७९ ले नेपालीको भविष्यको रेखा कसरी कोर्न हो, त्यसको अहिल्यै लख काट्न कठिन छ । देश या मानिसको भविष्यको आकलन बितेको समयको मूल्यांकनका आधारमा गर्न सकिन्छ । तर, ०७८ सालले नेपालीका लागि कुनै त्यस्ता सुखद संकेत छाडेको पाइँदैन, जसका आधारमा भविष्यको सामान्य खाका मात्र भए पनि खिच्न सकियोस् ।

नेपाल अहिले इतिहास निर्माणको प्रबल वेगमा छैन । एक दशक लामो माओवादी जननुद्ध शान्ति सम्झौताको बाटो हुँदै खुला समाजमा अवतरण त भयो, तर अहिलेसम्म आँनो लक्ष्यमा पुग्न सकेको छैन । युद्धकालका नेताहरु तिरबितर भइसके । दहो नेतृत्वको अभावमा इतिहासका रोचक संघाद सम्झौर भविष्यको परिकल्पनामा अभिक्षेपका छन् जनता । देशको कस्तो भविष्य ? कसैले भन्न सक्दैन । जान्सुन्ने र अनुभवी, कसैसँग पनि हात्रो भविष्य यस्तै हुनेछ भन्न सक्ने विश्वसनीय आधार छैन । संविधान छ । तर, त्यो देशको सामान्य प्रशासन चलाउनसमेत उपयोगी देखिएन । संविधान बनाउन आफूले ढूलो योगदान दिएको डिग हाँकेहरूले पटक-पटक संविधान कुलिए । उनीहरूले संविधानलाई फगत तमासा बनाए । संविधानमा आगो लगाउनेहरु अहिले चुनावको बाटोमा फर्किँदै छन् ।

उनीहरूले थाहा पाएका छन्, योभन्दा गतिलो राजनीतिक बाटो अर्को छैन । देशका गाउँ-सहरमा विद्यार्थी स्कूल जाने चलन बढेको छ । तर, उनीहरु स्कूलमा पढ्छन् कि पढ्दैनन ? पढ्छन् भने के पढ्छन् ? बाबु-आमालाई थाहा छैन । देशमा अस्पताल पनि छन् । बिरामी त्यहाँ उपचारका लागि जान्छन् । उपचार हुन्छ कि हुँदैन, त्यो पनि कसैलाई थाहा छैन । रोग निको हुनुको सज्जा थप बल्मिएर उपचारके नामा देश-विदेश भाँतिरिने नेपालीको संख्या बढ्दै छ । पढेलेखेका मानिसको संख्या बढ्यो कि बढेन ? त्यसको जानकारी कसैलाई छैन । यति हो, अक्षर चिनेका र अक्षर लेखन सक्ने मानिसको संख्या हवातै बढेको छ । वैदेशिक रोजगारीका लागि खाडीतिर जान छटपटिरहेका नेपाली समुदायलाई आँनै देशको भन्दा बढी भौगोलिक र ऐतिहासिक जानकारी कुवेत र कतारको दुन्छ ।

सामान्य नेपाली रूपैयाँको हिसाब गर्न नआए पनि उनीहरु डलर र दिनारको मूल्यांकन गर्न भने खपिस छन् । बाहिरी संसारबाट आँनो देशलाई हेर्दा त्यो भूमि गोलार्धमा कैते देखिँदैन । तर, काठमाडौँबाट हेर्दा देश जगमग देखिन्छ । चारैतिर फिलिमिली छ । जातातै मानिसहरु बडो तत्परतासाथ सेवा जुटाउन सक्रिय देखिन्छन् । महाभारतमा एउटा कथा प्रसंग भेटिन्छ-हस्तिनापुरका युवराज दुर्योधन आफै दृष्टिभ्रमको सिकार भई जललाई थल र थललाई जल देख्छन् ।

अधिल्लो साल नेपाल गतिहीन रह्यो । नेताहरु आफैले बनाएको संविधानको 'परीक्षा' आफै गर्दै थिए । नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी एमाले र नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी माओवादी केन्द्र मिलेर बनाएको नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (नेकपा) ले नेपालको संसद्मा रहेको आँनो दुर्इतिहाइभन्दा बढीको बहुमतलाई टिकाउन सकेन ।

संविधानको परीक्षण गर्दागर्दै, सायद त्यही भोकमा, प्रधानमन्त्री खड्गप्रसाद शर्मा ओलीले संसद् विघटनको मेसो मिलाए । किनभने, संसद् उनका लागि अवरोध थियो । नेपालको षड्यन्त्रकारी राजनीतिक समाजमा यो कदमले जनतालाई निके ढूलो भट्का दिन खोजेको थियो । तर, कुरो त्यति टाढासम्म गएन । प्रधानमन्त्री ओलीको संसद् विघटनको प्रयत्न पराजित भयो । उनले त्यतिकैमा हार मानेन । दोस्रोपटक पनि उनी संसद् विघटनकै प्रस्ताव लिएर अगाडि बढे । उनको यो प्रस्ताव करै पनि टिक्न सकेन । त्यसविरुद्ध सर्वोच्च अदालतमा परेको रिट निवेदनमा माग गरिएअनुस्म नै न्यायिक हस्तक्षेप भयो । नेपाली भूमिलाई 'हिन्दू' साम्यवादको उर्वर भूमिमा परिणत गर्न सपना तुहियो । ओली नेतृत्वको सरकार सर्वोच्च न्यायालयको परमादेशका कारण समाप्त भयो । राजनीतिक वृत्तका मानिसले यस परिघटनालाई अनौठो मानेर हेरे । संसदीय सरकार विवादको भुग्नोमा पन्यो । तैपनि, दलहरूले राजनीतिलाई गिजोले काम गरी नै रहे ।

केही वर्षअधिसम्म नेपालमा पढाइने नेपाली इतिहासका पुस्तकमा विभिन्न काण्डको उल्लेख भएका हुन्थे । पृथ्वीनारायण शाहको नेतृत्वमा देशमा शाहवंशीय राजाहरूको अधिनायकत्व स्थापित भएपछि देशमा षड्यन्त्रकारी घटनाहरूको चाप बढ्न थालेको जानकारी ती इतिहासबाट पाइन्छ । शाहवंशको प्रारम्भमा शासकीय षड्यन्त्रको सिकार भएका थिए-राजकुमार बहादुर शाह, जो गोरखा राज्य विस्तारको अभियानमा जुटेका थिए । त्यसपछि षड्यन्त्रका घटना कति भए कति ! त्यसको गन्ती सम्भव छैन । कोतपर्वमा शासकीय वृत्तका धेरै भारदार हताहत भए । त्यसपछि राणाहरूले नेपालमा द्वैध शासनको सुरुवात गरे । दुइटा श्रीपेचको व्यवस्था भयो । राणाहरूले एउटा चम्किलो श्रीपेच राजालाई पहिराइदिए । अर्को धारिलो श्रीपेच आफै लगाए ।

द्वैध शासन पद्धतिको अन्त्य भयो २००७ सालको जनक्रान्तिबाट । यही क्रान्तिले राणाहरूको निष्कासन गन्यो । यो घटनाको सात दशक बितिसकेको छ । तर, त्यसका प्रभाव यथावत् छन् । राणा शासनको समाप्तिपछि पनि नेपालमा असन्तोष थापिएन । शाहवंशका 'तेजस्वी' राजा महेन्द्र र उनका पुत्र वीरेन्द्रले लोकतान्त्रिक पद्धतिलाई नेपालमा प्रवेश नदिन सर्वै जुध्न खोजे । राजा महेन्द्र र राजा वीरेन्द्र दुवै चलाख थिए । महेन्द्रले नेपाली लोकतान्त्रिक आन्दोलनका शक्तिपुज्जका स्वमा रहेका बिपी कोइरालालाई जेलमा राखे । बिपीको प्रतिमालाई राजनीतिको सोकेसमा सजाएर एक दशक शासन गरे । अहिले राजाका कार्यकर्ताहरु लोकतान्त्रिक राष्ट्रवादका जल्प लगाएर एकपटक फेरि शासनमा फर्किन आतुर देखिएका छन् ।

वर्तमान संविधान निर्माणपछिका लगभग पाँच वर्ष राजनीतिक अव्यवस्थाको समय रह्यो । यस अवधिमा प्रचण्ड, केपी ओली र सुशील कोइरालाको गतिहीनताले देशलाई अकर्मण्य तुल्यायो । ०७२ को भुइँचालोपछि भएको प्रचण्ड र ओलीको मेलमिलाप्ले मानिसलाई आशावादी बनाएको थियो । नेपालका कम्युनिस्ट एक हुनुको राजनीतिक अर्थ थियो, स्थायित्वको सुरुवात । आशाका केही आधार पक्कै थिए । तर, त्यो पर्याप्त थिएन । नेपाली कम्युनिस्टहरु मस्को र पेकिंगबाट अलग-अलग बाटो आएर एउटै बाटामा मिसिएका थिए । तर,

एमालेवाद र माओवादको समन्वय हुन सकेन । एमाले र माओवादीबीचको एकता तिक्तामा परिणत भयो । उनीहरु आ-आँनो बाटो लागे । वामपन्थीबीचको द्वन्द्वले वामपन्थी भूगोलभित्रका दाक्षिणपन्थीलाई फाइदा भयो ।

माओवादीबीच दाक्षिणपन्थीलाई फाइदा भयो ।

यसले नेपालको राजनीतिमा अनावश्यक

समाजवादीको भविष्य चुनावमा निर्भर रहनेछ । एमालेमा बर्ने वातावरण विषाक्त हुँदै गएपछि भलनाथ खनाल र माधव नेपाल आँना सहयोगीसहित एकीकृत समाजवादीका स्वमा अस्तित्वमा रहेका हुन् । पछिलो चुनावपछि संसद्मा संख्यात्वक हिसाबले सानो देखिएको काग्रेसले एकपटक फेरि राजनीतिक सन्तुलनको मौका पाएको

● ● ●

केही वर्षअधिसम्म नेपालमा पढाइने नेपाली इतिहासका

पुस्तकमा विभिन्न काण्डको उल्लेख भएका हुन्थे ।

पृथ्वीनारायण शाहको नेतृत्वमा देशमा शाहवंशीय

राजाहरूको अधिनायकत्व स्थापित भएपछि देशमा

षड्यन्त्रकारी घटनाहरूको चाप बढ्न थालेको जानकारी

ती इतिहासबाट पाइन्छ । शाहवंशको प्रारम्भमा शासकीय

षड्यन्त्रको सिकार भएका थिए-राजकुमार बहादुर शाह, जो गोरखा

राज्य विस्तारको अभियानमा जुटेका थिए । त्यसपछि राणाहरूले नेपालमा द्वैध शासनको

सुरुवात गरे । दुइटा श्रीपेचको व्यवस्था भयो । राणाहरूले एउटा चम्किलो श्रीपेच राजालाई पहिराइदिए । अर्को धारिलो श्रीपेच आफै लगाए ।

● ● ●

घर्षण उत्पन्न गन्यो ।

यतिखेर नेपालको राजनीतिक परिदृश्यमा काग्रेस, माओवादी केन्द्र र एमालेको वर्चस्व देखिएको छ ।

भलनाथ-माधव नेतृत्वको एकीकृत

छ । उसले यो मौकाको पूरै उपयोग

गर्न सकेको छैन, तैपनि राजनीतिक

ट्र्याक बनाउने काम पक्कै गरेको छ ।

पुगनपुग दुई दर्जन सासद भएको

काग्रेस नेपालको पारम्परिक कम्युनिस्ट

पार्टीका स्वमा रहेको दावी गर्न एमाले

र माओवादीलाई ट्र्याकमा राज्य सफल भएको छ । यसलाई प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाको सफलता नभनी काग्रेसको सफलताका स्वमा स्थापित गर्नु काग्रेसकै हितमा हुनेछ । किनभने राजनीतिक रडाको काग्रेसमा पनि जारी छ ।

न्यायाधीश र वकिलकै कारण न्यायमा आघात

k|f=8f=o'j/fh ;+u|f]nf

न्यायपालिका लोकतन्त्रको जग हो । न्यायपालिकाको स्वतन्त्राबाट लोकतन्त्रको संस्थागत विकास हुन्छ । तर न्यायमाथि जनताको विश्वास, भरोसा र सम्मानको अवस्था रहेन भने न्यायपालिकाको स्वतन्त्रता कायम हुन सक्दैन ।

न्यायपालिकाको र सम्मान कार्यपालिकाले त्यतिबेला मात्र गर्छ, जब आम जनता न्यायपालिकाको पक्षमा उभिन्छन् । तर अहिले अवस्था गम्भीर छ ।

इतिहासमा पहिलोपटक मानिसहरू न्यायपालिकाको विरुद्धमा जुलुस लगाउँदै सडकमै आए । न्याय मरेको अनुभूति गर्दै, वकिलहरूलाई समेत गाली गरे । अदालतमा भ्रष्टाचार छ । तर, भ्रष्टाचार न्यायाधीशबाट मात्र हुँदैन । नेपालमा कानुन व्यवसाय पनि उत्तिकै अपमानित छ । मानिसले वकिललाई हेर्ने दृष्टिकोण सकारात्मक छैन । सबै वकिल र न्यायाधीश उस्तै छैन । असल न्यायाधीश दबाइएका छन्, व्यावसायिक मर्यादामा बस्ने वकिल पनि आवाजविहीन बनेका छन् । एकथरी न्यायाधीश निष्ठाले न्यायाधीश बनेका छन् । आँनै क्षमताले न्यायाधीश बनेका छन् । अरु केही राजनीतिको अनुग्रह र नेताको आशीर्वादले न्यायाधीश बनेका छन् । राम्रा न्यायाधीश डरले न्याय गर्न सक्दैनन् । कमाउन गएकाहरूका पछाडि नेताको शक्ति हुन्छ । उनीहरूले नडराई न्याय त गर्नुन तर उनीहरूको न्याय अन्याय हुन्छ । एकथरी वकिल पार्टीका नेता छन् । उनीहरूको बारमा हैकम चल्छ । उनीहरूको सिफारिसमा न्यायाधीशको नियुक्ति हुन्छ । अर्काथरी सिन्डिकेट चलाउनेखाले छन् । उनीहरू सेटिङ गर्नुन् । वास्तवमा न्यायाधीश र वकिल दुवैका कारणले न्याय मरेको छ ।

नयाँ पुस्ता वकालतमा आउन कठिन छ । राम्रो पढेका नयाँ पुस्ता वकालतमा किन आउन सकेन? किनाकि, उसले भ्रष्टाचार गर्न सहयोग गर्दैन । सिन्डिकेट तोडेर आफूलाई खापित पनि गर्न सक्दैन । यसर्थ, न्यायको शुद्धता र न्यायपालिकाको सुदूरीकरणका लागि बार र अदालत दुवै सुधिनुपर्छ । हात्रो अभियान त्यसप्रति लक्षित हुनुपर्छ । गुनासाहरू बारका विरोधमा उठेका होइनन् । तर, बार कमजोर भएको देखिएको छ । बार र अदालत दुवैलाई राजनीतिको धमिरा लागेको छ । यो प्रस्तै देखिएको छ ।

न्यायपालिकाको सुदूरीकरण र न्यायको शुद्धता केवल कर्मिटिक परिवर्तनले मात्र हुँदैन । न्यायपालिकालाई भ्रष्टाचारविहीन, विसंगति

बनाउने प्रतिबद्धता चाहिन्छ । आँनै आत्मसम्मानका लागि आफौबाट परिवर्तनको सुरुवात गर्नु आवश्यक छ । अदालतमा प्रवेश गरेका असक्षम न्यायाधीशहरूका बारेमा जाँचुबुझ गर्ने संयन्त्र निर्माण गर्न ढिलाइ भइसकेको छ ।

साथसाथै वकालत रहेको सिन्डिकेट प्रणालीको पनि अनुसन्धान गर्न जरूरी छ । नयाँ पुस्ताले वकालतमा सम्मान पाउन बारबाट राजनीति समाप्त हुनुपर्छ । भर्खर मात्र नवनिर्वाचित बारले अभियानको नेतृत्व गरोस् । वरिष्ठहरूले आँनै सम्मान र मर्यादाका लागि सहायक लिएर बहस गर्नुपर्ने नियमलाई अनिवार्य पालना गर्नु आवश्यक छ । छिटोछिरितो न्याय दिने हो भने बेन्चबाट कानुन व्यवसायीले गर्ने बहसको समय तोकियोस् ।

विभिन्न दलका वकिल खोजेर घन्टौ घन्टा बहस गर्ने र पक्षलाई बहस फीका नाममा लाखौ धुल्ते परिपाटी बन्द गरियोस् । कानुन व्यवसाय सामाजिक अभियन्त्रण हो, व्यापार होइन भन्ने बुझे वकालतमा धेरै शुद्धीकरण हुनेछ र हेर्ने दृष्टिकोण बदलिनेछ ।

अर्कै पनि न्यायपालिकाको आमूल सुधार गर्न सकिन्छ । केही दलाली गर्ने मानिस अहिले सबै पेसामा छन् ।

न्यायाधीश नियुक्ति न्यायमाथिकै घात हो भने कुरा नियुक्ति गर्नेहरूले बुझ सकेनन् ।

व्यावसायिक न्यायाधीशलाई अग्रस्थानमा राखी पुनर्नियुक्ति नभएसम्म न्यायपालिकामा सुधार सम्भव छैन । जागिर खान गएकालाई बिदा गर्न अभियान नै चलुपर्छ । यदि न्यायपालिका स्वतन्त्र र सक्षम रहेन हो भने जुन राजनीतिक व्यवस्थाले पनि काम गर्छ । बाबुआमाले माया गर्नुन् तर छोराछोरी बाबुआमासँगै डराउँछन् । यो नैतिकता र आस्थाको डर हो ।

न्यायपालिका पनि राज्यमा यस्तै अभिभावक हो । एउटा कुरा सत्य हो, हिजो गोजीबाट टिपेर न्यायाधीश नियुक्ति गरिएको हो । त्यो नियुक्ति गर्नेमा चोलेन्द्रशमशेर राणा मात्र होइनन्, अरु पूर्वप्रधानन्यायाधीश पनि उत्तिकै दोषी छन् । उनीहरूले पनि आँनै जिम्मेवारी लिनुपर्छ । र, सार्वजनिक स्थमा माफी माग्नुपर्छ । न्यायाधीशको विषयमा जब विवाद उठ्छ, उसले न्यायको मर्यादाका लागि राजीनामा दिनुपर्छ । गम्भीर प्रश्न उठेको छ भने राजीनामा दिनुपर्छ । गर्नेहरूले सबै राम्रालाई मूल्यांकन गर्नेछ ।

● ● ●

इतिहासमा पहिलोपटक मानिसहरू
न्यायपालिकाको विरुद्धमा जुलुस लगाउँदै सडकमै आए । न्याय मरेको अनुभूति गर्दै, वकिलहरूलाई समेत गाली गरे । अदालतमा विसंगति छ । अदालतमा भ्रष्टाचार छ । तर, भ्रष्टाचार न्यायाधीशबाट मात्र हुँदैन । नेपालमा कानुन व्यवसाय पनि उत्तिकै अपमानित छ । मानिसले वकिललाई हेर्ने दृष्टिकोण सकारात्मक छैन ।

● ● ●

तर किन कानुन व्यवसायलाई समुल समाप्त गर्ने गरी गालीगलौज भइरहेको छ ? नवोदित युवा पुस्ताले ख्याल गर्नुपर्छ । वकालमा शुद्धीकरणका लागि अब व्यवसायमा दलाली गर्ने कानुन व्यावसायिको जाँचुबुझ गरि कारबाही गरिनुपर्छ । कानुन व्यवसायलाई पार्टीका भ्रातृ संस्था बनाउने धन्दा बन्द गरिनुपर्छ । न्यायका बिचौलिया खोजेर निकाल आयोग निर्माण गर्न धेरै नै विलम्ब भइसकेको छ । न्यायपरिषद्को संरचना बदलन संविधानमै संशोधन अपरिहार्य छ । अहिलेको परिषद संरचनाले अब काम चल्नैन । न्यायिक अवधारणाबिनाको

आसलागदा न्यायाधीश छन् भनेको पनि यसै कारणले हो ।

न्याय जोगाउन चाहनेले फैसलाको सामाजिक खोजपरिक्षण (अडिट) गर्नुपर्छ । सक्षम न्यायपालिका चाहिन्छ भने आगो निभेर खरानी मात्र रहनुपूर्व दाउरा थपेर आगो जगाउनुर्ने आवश्यकता छ । यसको उपाय भनेको संविधानमा संशोधन गरी सर्वोच्च अदालत र उच्च अदालतमा शुद्धीकरण, बिचौलिया र राजनीतिक दलका सदस्यहरूलाई सम्पादन बिदाइ । त्यहाँ कार्यरत असल न्यायाधीशको पुनर्नियुक्ति, उच्च अदालतका योग्य र सक्षम न्यायाधीशलाई सर्वोच्चमा पदोन्नति गरिनुपर्छ ।

उच्च अदालतको फुलकोर्टबाट सिफारिस भएकामध्येबाट सर्वोच्चको फुलकोर्टबाट छानिएका न्यायाधीशलाई सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीशमा नियुक्त गर्न नयाँ प्रचलन निर्माण गर्न सके धेरै हेतुहस्तम् न्यायमा सुधार हुनेछ ।

सर्वोच्चमा वकिलबाट न्यायाधीश नियुक्त गर्ने प्रचलन अपवादका रूपमा बाहक बन्द हुनुपर्छ । जिल्ला अदालतमा एक वरिष्ठ र दुई कनिष्ठसहित तीनजनाको इजलासको व्यवस्था गर्न सके न्यायमा विश्वास बढ्दै । अन्यथा, न्यायाधीशहरूलाई मानिसले बाटामा हिँड दाहिँडै ठोक्ने दिन नआउला भन्न सकिन्दैन । अवस्थामा सुधार नभए भोलि वकिललाई समाजले बहिकार गर्नेछन् ।

न्याय मर्दा मानिसमा विद्रोहको चेत हुकिएको होला भन्ने हेकका राख्नु जरूरी छ । यदि अब पनि बार-बेच्न शुद्धीकरणमा सचेत नहुने हो भने न्यायपालिकाको साथ जोगिन्न । राजनीतिक दलका नेताहरूले पनि यो बुझ्नु जरूरी छ कि न्यायपालिका जोगाउन नसक्ने हो भने यो संविधान पनि जोगाउन सकिन्न । त्यस्तो अवस्थामा यो राजनीतिक व्यवस्था पनि बच्दैन ।

v]ns'b
lhDafa] Plj?4sf] l;I/hsf]
v]ntflnsf ;f{jhlgs

नेपाली राष्ट्रिय पुरुष टोलीले ७७ वैशाखदेखि टेस्ट मान्यताप्राप्त जिम्बावेको ए टोलीविरुद्ध एकदिवसीय तथा अन्तर्राष्ट्रिय टी-२० सिरिज खेल्दै छ । आयोजक नेपाल क्रिकेट संघ (क्यान)ले शुक्रबार जिम्बावे एविरुद्ध खेल्ने तीन एकदिवसीय र तीनवटै टी-२० खेलको खेलतालिका सर्वजनिक गरेको छ । नेपालले जिम्बावे एसँग पहिलो ७७ वैशाखमा पहिलो एकदिवसीय खेल खेल्नेछ ।

नेपाल र जिम्बावे एबीको एकदिवसीय तथा टी-२० सिरिज अन्तर्राष्ट्रिय मान्यताका लागि क्यानले पहल गरिरहेको छ । नेपालले आइसिसी विश्वकप लिंग-२ अन्तर्गत जुनमा अमेरिका र ओमानसँग त्रिकोणात्मक एकदिवसीय सिरिज खेल्नेछ । सो त्रिकोणात्मक सिरिजका लागि नेपालले क्यानले क्यानलामा अभ्यास गर्ने क्यानले जनाइसकेको छ ।

त्यसपछि अमेरिकाको भ्रमणपछि नेपालले विश्वकप लिंग-२ खेलन स्कटल्यान्ड जानेछ । यसी दुई महत्वपूर्ण सिरिजका लागि नै नेपालले जिम्बावे ए टोलीसँग प्रतिस्पर्धा गर्न लागेको हो । नेपालले गत वर्ष पुग्या न्युगिनी र मलेसिया सम्भिलित टी-२० सिरिज जितेको थिए । विश्वकप लिंग-२ मा नेपालले १२ खेलमा समान ६ जित र हारको सामना गरी १२ अंक बटुलोको छ । नेपाल तालिकाको छैटौं स्थानमा छ । सात टोली सहभागी विश्वकप लिंग-२ का शीर्ष तीन टोल

● g]kfn 6]lInsdn] Nofof] ...l:k|^a ckm/Ú

नेपाल टेलिकमले सबै सेवाप्रदायकको नेटवर्कमा असीमित कुराकानी गर्न मिल्ने अल टाइम अल नेट भाइस प्याकसहितको स्प्रिङ अफर उपलब्ध गराउने भएको छ। सोमबारदेखि उपलब्ध हुने अफरमा कम्पनीले पाँच सय ९९ रुपैयाँदेखि एक हजार चार सय ९९ रुपैयाँसम्मका सजिलो अनलिमिटेड पोस्टपेड र प्रिपेड प्याकहरू समावेश गरेको छ।

अबदेखि नौ सय ९९ र एक हजार चार सय ९९ रुपैयाँका प्याकमार्फत कम्पनीमित्रको नेटवर्कमा असीमित कुराकानी गर्न सकिनुका साथै अन्य

सेवाप्रदायकको नेटवर्कमा पनि असीमित कुराकानी गर्न सकिने कम्पनीले ज्याएको छ। यी प्याकमा क्रमशः प्रतिदिन दुई जिवी र चार जिवी डेटा तथा प्याक अवधिमा चार सयवटा र एक हजारवटा अल नेट सन्देश पठाउन सकिने सुविधा रहेको ज्याएको छ।

स्प्रिङ अफरअन्तर्गत कम्पनीको सेवाबाट अन्य सेवाप्रदायकको नेटवर्कमा न्यूनतम महसुलमा कुराकानी गर्न सकिने अल नेट भाइस प्याक उपलब्ध गराइएको कम्पनीले ज्याएको छ।

सेवाग्राहीको चाहनालाई ध्यानमा राख्ने कम्पनीले उपलब्ध गराइरहेका विभिन्न प्रकारका सजिलो अनलिमिटेड पोस्टपेड प्याक, सजिलो अनलिमिटेड प्रिपेड प्याक र सस्तो कम्बो प्याकहरूलाई अफै ग्राहकमैत्री र आकर्षक बनाइएको कम्पनीको दाबी छ। केही प्याकहरूको मूल्य अफै कम गरिएको ज्याएको छ।

कम्पनीका नेटवर्कबाट कुनै पनि नेटवर्कमा पाँच सय मिनेटसम्म कुराकानी गर्न सकिने २८ दिनको प्याक दुई सय ६५ रुपैयाँ र एक हजार दुई सय मिनेटसम्म कुराकानी गर्न सकिने ३५ दिनको प्याक पाँच सय ५० रुपैयाँमा उपलब्ध रहेको कम्पनीले ज्याएको छ। यीबाहेक कम्पनीको नेटवर्कमा र अन्य नेटवर्कमा समेत कुराकानी गर्न सकिने विभिन्न प्याकहरू उपलब्ध रहेको ज्याएको छ।

● glan :s'n ckm ;f];ncG6/k]g/I;kcGtu{t @% hgfnfO{ IgMz'Ns pBdzLntf tflnd

नविल बैंकले सुरु गरेको नविल स्कुल अफ सोसल अन्टरप्रेनरसिपअन्तर्गत २५ ज्याएको निःशुल्क एकवर्ष उद्यमशीलता तालिम सञ्चालन गरेको छ। चैतको पहिलो हातादेखि सुरु फेलसिप कार्यक्रमका लागि परेको तीन सय ५० आवेदनमध्येवाट उत्कृष्ट २५ ज्याएका लागि निःशुल्क एकवर्ष उद्यमशीलता तालिम सञ्चालन गरिएको हो।

नेपालको उच्च शिक्षालाई अबल निजी बैंकसँग जोडी सफल र सिर्जनशील उद्यमी बनाउने नविलको यो नाफरहित अभियान हो। यसका लागि ठूलो लगानी भएको बैंकले ज्याएको छ। अभियानअन्तर्गत

नविलले देशका सातै प्रदेशमा सर्टिफिकेट तहको अर्को कार्यक्रमसमेत सुरु गर्ने ज्याएको छ। ज्याएका सातै प्रदेशका विभिन्न क्याम्पससँग सहकार्य गरी पाठ्यक्रम निर्माणको काम भइरहेको छ। यसमार्फत एक प्रदेशमा एक सयका दरले सातै प्रदेशमा सातै सय नयाँ उद्यमी बनाउने बैंकको महत्वाकांक्षी सोच छ।

यो अभियानलाई व्यवस्थित, दिगो र संस्थागत बनाउन नविलले विभुवन विश्वविद्यालयको व्यवस्थापन संकायसँग सहकार्य गरी अलगै कार्यालयसमेत स्थापना गरेको छ। यो कार्यालयमार्फत सामाजिक उद्यमशीलताको एउटा नयाँ प्रास्तको थालनी गर्ने नविलले ज्याएको छ।

● Pg;]nn]Nofof]EjfO;/ 8]6f ;]jf aG8In^a;lxtsf] OG8n]; sDaf] Kofs

एनसेल आजियाटा लिमिटेडले ग्राहकलाई अफै सुलभदरमा सञ्चार सेवा दिने उद्देश्यले आकर्षक भाइस र डेटा सेवा बन्डलिङ रहेको इन्डलेस कम्बो प्याक सञ्चालनमा ल्याएको छ। कम्पनीले दुई प्रकारका प्याक बजारमा ल्याएको हो।

योजनाअनुसार प्रिपेड ग्राहकले २५ रुपैयाँमा

बिहान ५ बजेदेखि साँझ ५ बजेसम्म प्रयोग गर्न सकिने डे कम्बो प्याक र बेलुका १० बजेदेखि भोलिपल्ट बिहान ७ बजेसम्म प्रयोग गर्न सकिने ज्याएको छ। डे कम्बो प्याकअन्तर्गत प्रिपेड ग्राहकले १०० एमबी डेटा र २०० मिनेटको कुनै पनि सेवा प्रदायकको नम्बरमा कल गर्न सकिने अल नेट टक टाइम प्राप्त गर्ने ज्याएको छ। बेलुकाको समयमा भाइस तथा डेटा प्रयोग गर्न चाहने ग्राहकले २५० एमबी डेटा र २५० मिनेटको अल नेट टक टाइम भएको कम्बो प्याक पनि २५ रुपैयाँमा सुचारू गर्न सकिने कम्पनीले ज्याएको छ।

सुलभदरमा आँना ग्राहकलाई भाइस तथा डेटा सेवा प्रदान गर्ने प्रतिबद्धताअनुस्य एनसेलले यी आकर्षक कम्बो प्याक ल्याएको ज्याएको छ। योजनाअन्तर्गतका प्याकले ग्राहकलाई सुलभदरमा आँना साथीभाई तथा परिवारसँग जुनसुकै नेटवर्कमा सहजे सम्पर्कमा रहिरहन मद्दत गर्ने कम्पनीले विश्वास व्यक्त गरेको छ।

● l;l6hG; a}+sn] ;+:yfut ;zf;gnfO{ pRr k|fyldstf lbg]

सिटिजन्स बैंक लिमिटेडले रथापनाको १५००० वार्षिकोत्सवमा संस्थागत सुशासनलाई उच्च प्राथमिकता दिने प्रतिबद्धता ज्याएको छ। काठमाडौंमा आयोजना गरिएको वार्षिकोत्सव कार्यक्रममा बैंकका अध्यक्ष राजनसिंह भण्डारीले

कपोरेट

संस्थागत सुशासनको उच्चतम मापदण्ड कायम राख्ने आएको बताएका हुन्।

त्यसलाई निरन्तरता दिने उनले प्रतिबद्धता ज्याएका उनले भने, बैंकको व्यवस्थापन प्रक्रिया, संरचना र नीतिले हामी मूल्य-मान्यतालाई पछाड्याउन अनुमति दिन्छ। हामी हामा ग्राहकको सेवा गर्न काम गर्नी, यसैले हामी हामा मूल्य-मान्यतालाई गम्भीर रूपमा लिन्छौं र सही कुरा गर्न प्रतिबद्ध छौं।

बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत ग्राहकराज पोखरेलले मिसन टप टेन रणनीतिमार्फत बैंकले धेरै सूचकहरूमा उल्लेखनीय सुधार गरेको बताए। आगामी दिनहरूमा वित्तीय क्षेत्रलाई द्रुत नवप्रवर्तन र थप आकार दिनेने उनको भनाइ थियो। उद्देश्यलाई द्रुत स्वयं वास्तविकतामा परिणत गर्न बैंकलाई परिवर्तनात्मक स्वयं व्यक्तिगत पहुँचमा ल्याइने प्रमुख कार्यकारी अधिकृत पोखरेलले बताए।

ग्राहकलाई धेरै च्यानलमार्फत कहाँ पनि र कुनै पनि समयमा व्यावसायिक वित्तीय सेवाहरू प्रदान गर्ने लक्ष्य लिएको उनको भनाइ थियो। यसका लागी बैंकले आँनो प्रक्रिया र प्रणालीलाई डिजिटल स्थान्तरण गर्ने आधार तयार गरिसकेको र बैंकको डिजिटल स्थान्तरण रणनीतिलाई निर्दिष्ट समयसीमा सहित डिजिटल स्थान्तरणका लागि २२ सम्भावित क्षेत्रहरू स्पष्ट स्वयं राखिएको पोखरेलले जानकारी दिए।

१५००० वार्षिकोत्सवको अवसरमा बैंकले सातवटै प्रदेशमा प्रभातफेरी र नेपाल रेडक्रश सोसाइटीसँगको सहकार्यमा देशभर कुल चार सयजना रक्तदाताको सहभागितामा २३ स्थानमा रक्तदान कार्यक्रम आयोजना गरेको ज्याएको छ। त्यसै, बैंकमा १५ वर्ष निरन्तर सेवा गरेका १५ ज्याएका कर्मचारी तथा १० वर्ष सेवा गरेका ३६ ज्याएका कर्मचारीलाई दीर्घ सेवा सम्मान पदक वितरण गरिएको थियो।

● ;]Gr'/L a}+sn] tNnf] lr/v'jfxfO8<]dfnufgLug]{

यसका साथै ग्राहकले दुई लाख रुपैयाँसम्मको निःशुल्क क्रेडिट कार्डका लागि आवेदन दिन सम्म ज्याएको छ।

यो योजनाअन्तर्गत एकभन्दा बढी मुद्दी खाताहरूमध्ये खोल्न सक्ने बैंकले ज्याएको छ। बैंकले हाल देशका सातै प्रदेशमा एक सय २६ शाखा र एक सय १५ एटिएममार्फत सेवा दिइरहेको ज्याएको छ।

● /fjfa}+ssf]COfkqlaqmL klaGwsdf;flgdfSoflk6n

राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लिमिटेडले निष्कासन गर्न लागेको 'आपविविएल डिवेन्चर-२०८९' ऋणपत्रको निष्कासन तथा बित्री प्रबन्धकमा सानिमा क्यापिटल लिमिटेड नियुक्त भएको छ। नियुक्तिसम्बन्धी सम्पौतामा बैंकका नायब प्रमुख कार्यकारी अधिकृत क्विराज अधिकारी र सानिमा क्यापिटलका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत भीष्मराज चालिसेले हस्ताक्षर गरेका हुन्। बैंकले प्रतिवर्णपत्र अंकित मूल्य एक हजार रुपैयाँका दरले कुल पाँच अर्ब रुपैयाँबारावरको ५० लाख कित्ता दशवर्षे ऋणपत्र बित्री गर्ने लागेको हो। आवश्यक सम्पूर्ण प्रक्रिया पूरा गरेपछि बैंकले ऋणपत्र बित्री गर्ने ज्याएको छ। निष्कासन हुने कुल ५० लाख कित्ता ऋणपत्रमध्ये ३० लाख कित्ता व्यक्तिगत तवरबाट संगठित संस्थाहरूलाई बित्री गरिने तथा २० लाख कित्ता सर्वसाधारण नागरिकका लागि सार्वजनिक निष्कासनबाट ऋणपत्र बित्री गरिने ज्याएको छ।

सानिमा बैंकले 'सानिमा डबल धमाका मुद्दी खाता' सार्वजनिक गरेको छ। बैंकले न्यूनतम पाँच लाख रुपैयाँको मुद्दी खाता खोल्ने ग्राहकलाई लक्षित गरी बैंकले योजना ल्याएको हो।

योजनाअनुसार बैंकले साढे ६ वर्षमा दोब्बर भुक्तानी दिने बैंकले ज्याएको छ। यसका लागि परिपक्वता समयभन्दा पहिले व्याज नदिने ज्याएको छ। यस खातामा आज्ञाने व्याजको कर ग्राहकले नै व्यहोरुपर्ने उल्लेख छ।

ग्राहकले व्यावहारिक कार

तालमेलको...

भएको छ। काग्रेको विधान विपरित भएका निर्णयहरू काग्रेसका स्थानीय तहका नेता तथा कार्यकर्ताहरूले अखोकार गर्न आवाज उठिरहेको छ। स्थानीय तहका लागि गरिएको तालमेल शेखर कोइराला पक्षले मन पराएको छैन। फरका विचार बोकेका पार्टी विचको गठबन्धनले सांगठनिक धरातल कमजोर हुने उनीहरूको ठहर रहेको छ। पार्टीको विचार र सिद्धान्त विपरित गरिएका तालमेलले गर्दा तल्लो तहका कार्यकर्ताहरू आक्रोशित मात्र भएका छैन पार्टी नै परित्याग गरि विपक्षी गठबन्धनलाई सहयोग गर्ने उद्घोष समेत उनीहरूले गर्न थालेका छन् भने पोखरा भरतपुरका नेता तथा कार्यकर्ताहरूले स्वतन्त्र उम्मेदवार उठाउने धोषणा समेत गरिरहेका छन्।

पोखरा महानगरपालिकाको नेतृत्व नेकपा एकीकृत समाजवादीलाई दिने निर्णयपश्चात् त्यहाँ नेपाली काग्रेसको जिल्ला कार्यसमितिमा ताल लगाइएको छ भने भरतपुर महानगरपालिकाको नेतृत्व माओवादी केन्द्रलाई दिने निर्णय पश्चात् चिवतन काग्रेसले सो निर्णय आफूहरूले खोकार नगर्न भन्दै कार्यकर्ताहरूलाई माओवादी केन्द्रको चुनाव चिन्हमा मतदान गर भन नस्किने उद्घोष स्थानीय तहका नेतृत्वहरूले गरिरहेका छन्। त्यसैगरी जनकपुर उपमहानगरपालिका जसपालाई दिने निर्णय पश्चात् पार्टीका नेता विमलेन्द्र मधेश प्रदेश जसपालाई जिम्मा लगाउन खोजिएको भन्दै तिव असन्तुष्टि जनाइरहेका छन्। ६ वटा महानगरमध्ये काग्रेसले काठमाडौं, ललितपुर र विरानगरमा नेतृत्व पाउने भएको छ भने माओवादी केन्द्रले भरतपुर, नेकपा एकीकृत समाजवादीले पोखरा र जसपाले विचयज्ञको नेतृत्व पाउने भएको छ। त्यसैगरी ११ वटा उपमहानगरपालिका मध्येमा काग्रेसले ७ वटाको नेतृत्व पाउने भएको छ भने

बाँकी रहेका उपमहानगरमा माओवादी, एकीकृत र जसपाले पाउने भएको छन्। काग्रेसले धरान, इटहरी, कौड्या, बुटवल, तुल्सीपुर, नेपालगञ्ज र धगनढी २०७४ मा काग्रेसले जितेको थियो। अघिल्लो निर्वाचनमा एक महानगरपालिकामा जितेको माओवादीले जितपुर-सिमरा र धोराही उपमहानगर पालिका पाउने भएको छ। नेकपा एमालेको बलियो जनाधार रहेको हेटौडा उपमहानगरपालिका एकीकृत समाजवादीले पाउने भएको छ भने काग्रेस, जसपा र लोसपाको टक्कर हुने जनकपुर उपमहानगरपालिका जसपाले पाएको छ।

काग्रेसका गढ भनिएका महानगर, उपमहानगर र नगरपालिकाहरूमा समेत भागवण्डा गरिएको हुनाले स्थानीय तहका नेता तथा कार्यकर्ताहरू नेतृत्वप्रति रुच बनेका छन्। काग्रेसमा तुलो संख्यामा सदस्यहरू थपिएका र उनीहरूले पहिले पटक नै आफ्नो निर्वाचनमा मत हाल नपाउने भएकाले गर्दा उनीहरू रुच बन्दै बनेका छन्। २०७४ मा भएको स्थानीय निर्वाचनमा भन्दा अहिले झण्डे ३६ ला नयाँ मतदाता थपिएका छन्। उनीहरूमध्ये काहेरैले पहिले पटक मतदान गर्न भएकाले गर्दा काग्रेस समर्थक त्यस्ता मतदाताले काग्रेसको रुच धिन्हमा मतदान गर्न नपाउने अवस्थामा उनीहरूले गठबन्धन बाहिरका उम्मेदवारलाई मतदान गर्न सक्ने सम्भावना रहेको नेताहरूले बताउँदै आएका छन्। काग्रेसको नेतृत्वले आफ्नो राजनीतिक र व्यक्तिगत स्वार्थका लागि पार्टीलाई धर्त्ता बनाउने निर्णय गरेको हुनाले तुलो संख्यामा काग्रेसका समर्थक नेता तथा कार्यकर्ताहरू विपक्षी दलमा प्रवेश गरिरहेका र प्रवेश गर्न सक्ने सम्भावना रहेकाले गर्दा काग्रेसले आफैनै लागि आमतह्याको बाटो रोजेको आरोप नेतृत्वलाई लगाएका छन्।

राजिनामा...

निर्वाचन आयोगको आचारसंहितालाई कार्यान्वयन नगर्न भनिएको थियो। त्यसपछि तोकिएको मितिमा सुनुवाई नभएपछि सर्वोच्च अदालतको चैत्र ८ गतेको आदेश बदर गर्न माग गर्दै (भ्याकेट निवेदन) लिएर निर्वाचन आयोग सर्वोच्च पुगेको थियो। यी द्रुवै निवेदनलाई एकसाथ राखेर मंगलबार अर्थात वैशाख ६ गते भएको सुनुवाईमा रिट निवेदन नै खारेज गर्न फैसला भएको छ। सो फैसलापछि निर्वाचन आयोगको निर्वाचन आचारसंहिता २०७८ पूर्व रूपमा लाग्य हुने भएकाले गर्दा अहिलोको जनप्रतिनिधिहरूले पुनः उम्मेदवार बन्न चाहेमा राजिनामा दिनुपर्न भएको छ।

अब स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूले मात्र होइन प्रदेशसभा सदस्य र संघीय संसदका सांसदहरूले पनि स्थानीय तहमा उम्मेदवार बन्न चाहेको खण्डमा उनीहरूले समेत राजिनामा दिनुपर्न भएको छ। उनीहरूले राजिनामा नदिई उम्मेदवार बन्न पाउने छैनन्। उम्मेदवार बन्नेहरूले राजिनामा निस्सा पेश गर्नुपर्न भएको छ। करैले राजिनामा नदिई उम्मेदवार बन्ने को प्रमाणित भएमा उम्मेदवार खारेज हुने र विजयी भएका भएपनि गलत ठहरेको खण्डमा पद नै जान सक्ने भएको छ। स्थानीय तह ऐनमा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र राजनीतिक र व्यक्तिगत स्वार्थका लागि पार्टीलाई धर्त्ता बनाउने निर्णय गरेको हुनाले तुलो संख्यामा काग्रेसका मतदान गर्न नपाउने अवस्थामा उनीहरूले गठबन्धन बाहिरका उम्मेदवारलाई मतदान गर्न सक्ने सम्भावना रहेको नेताहरूले बताउँदै आएका छन्। काग्रेसको नेतृत्वले आफ्नो राजनीतिक र व्यक्तिगत स्वार्थका लागि पार्टीलाई धर्त्ता बनाउने निर्णय गरेको हुनाले तुलो संख्यामा पारिश्रमिक पाउने गरी बहाल रहेको व्यक्तिले उम्मेदवार बन्न अयोग्य हुने प्रावधान रहेको छ। निर्वाचन आयोगले यहि प्रावधान अनुसार राजिनामा दिनुपर्न गरी आचारसंहिता गिरै रहेर राजिनामाको विषयलाई अनिवार्य गरेको छ।

सभापति देउवाले त पार्टीको निर्देशन उल्लङ्घन गर्नेहरूलाई साधारण सदस्य समेत नरहने गरी पार्टीबाट निकाशन गर्न धन्यको समेत दिएका छन् तर विभिन्न जिल्लाका जिल्ला समितिहरूले कसौँसँग तालमेल नगर्ने निर्णय गरी त्यसको जानकारी केन्द्रीय समितिलाई पठाएपछि देउवा र पौडेल रुच बन्दै गएका छन्। सभापति देउवा र पौडेल वाहेकका अन्य धेरै नेताहरूले नेता तथा कार्यकर्ताहरूको भावना र जिल्ला कार्यसमितिका निर्णयहरूलाई स्वीकार गर्दै एकले अधि बढ्नु पर्न बताउदै आएका हुनाले सभापति देउवाको निर्देशन हुवहु लाग्य हुन सक्ने सम्भावना न्यून बनेको छ। कितिपय

विभाजित भएका र पछिलो समयमा आफ्नो पार्टीको अवस्थामा व्यापक सुआर आएको भन्दै अधिकाश पालिकाहरूमा आफ्नो दावी रहेको वताउदै आएको छ। माओवादीले भने राष्ट्रिय राजनीतिमा आफु पेस्ते शक्ति रहेको र संगठनको पछिलो अवस्था मज्जुत रहेको भन्दै सम्मानजनक वॉडफॉडको प्रस्ताव अधि सारेको छ भने एकीकृत समाजवादीले समेत त्यही अनुसारको हिस्सा पाउनुपर्न वताइरहेको छ। सत्ता गठबन्धनमा भन्दा काग्रेसमा आन्तरीक विवादले गर्दा सामस्या बढेको छ। सभापति देउवा र रामचन्द्र पौडेल पक्षले एकलौटी गर्न प्रयास गरेको हुनाले संस्थापन

piffsf] तिम्रो मनैमा

काठमाडौं | कूलेन्द्र विश्वकर्मा र शान्तिश्री परियारको स्वर रहेको 'तिम्रो मनैमा' बोलको मर्मशर्शी गीतको भिडियो सार्वजनिक भएको छ। वसन्त विश्वकर्माको शब्द, प्रकाशदुतराजको संगीतरहेको भिडियो

निर्देशक दुर्गा पौडेल हुन्। पछिलो समयकी व्यस्त मोडल उसा सुवेदीको साथमा प्रकाश दुतराज, रविन देवकोटा आदिको अभिनय रहेको भिडियोको सम्पादन नविन घर्ति मगरले गरेका हुन्।

सेना भन्छ-हाम्रो माग पनि छैन, जानकारीमा पनि छैन।

सेनालाई बदनाम गराउने, कमिशन कुम्त्याउने क्या मजाको तरिका? चुनावका बेलामा कमिशनले चुनाव जिताउने भयो।

यदि अर्थमन्त्रीको अलिकति पनि नैतिकता बाँकी रहेको छ भने।

गर्भरलाई बर्खास्त गर्ने प्रक्रियाको सुरुवात अझामका पृष्ठीबाहुदुर शाहले भित्र याएको शस्कारपद रकमको विषयबाट सुरु भएको थियो। शाह परिवार र कर्मचारीहरूले नाममा उस्तै उस्तै उदेश्यबाट खोलिएका विभिन्न खातामा अमेरिकाबाट रकम आएपछि राष्ट्रबैंकले छानविन गरिरहेको थियो। त्यस विषयमा सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसारान विभागले समेत अनुसारान गरिरहेकोमा अर्थमन्त्रीले रकम खुल्ला गरिदिन राष्ट्रबैंक र विभागलाई दबाब दिएका थिए पत्र नै लेखेर। सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसारान विभाग प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय अर्त्तगत पर्न भएपनि अर्थ मन्त्रीले पत्र नै लेखेर रकम खुल्ला गर्न आदेश दिनुले उनको नियत नै गलत रहेको प्रष्ट भएकाले अर्थमन्त्रीले तत्काल राजिनामा दिनुपर्दछ। कसैको अनुहार मन परेन भनेर सत्ताको दुरुपयोग गर्न अधिकार अर्थमन्त्रीलाई छैन। राष्ट्रबैंक एनले राष्ट्रबैंकमाथि अर्थमन्त्रालय र सरकारको हस्तक्षेपको कल्पना समेत गरेको देखिएदैन एउटा स्वायत्त निकाशमाथि हस्तक्षेप गर्न प्रयास गरेर मुलुकको अर्थतन्त्र नै डामाडोल बनाउन खोज्ने अर्थमन्त्री तत्काल राजिनामा दिनु नै उपर्युक्त हुनेगेत।

स्वदेशी उत्पादन, उद्योग र व्यवसायलाई प्रबढ्दन गराई।

■ jb]zL pTkbgsf] प्रयोगमा जोड दिईं।

■ jb]zL pBf]u व्यवसायलाई प्रोत्साहन र प्रवढ्दन u/f}+ .

■ रोजगारीको सिर्जना हुनेखालका pBf]u Joj;fo vf]nf}+ .

■ o'jf hgzlQmnfO{ विदेशिनबाट रोकौं .

</